ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑԷ,
ՒԼՄԻՑԷ, ՊԷՏՔԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ՛ՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 52. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒԼԻՍ 24, 1909. Ե՝ 30

ՍԱՀԻՊ Ի ԻՍՔԻՑԱՑ

Հ. Փ. ԱՐԻՆ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻՒՆՏԷՐԻՀԷ

ՊԷՏՔ Ի ՄԱԽՍԻՒԼԱՐ

Հիւքիւմէթ ի մէշրուռթ 637

Տէվր ի մէշրուռթլիէթուէ իլը սէնէ 639

Տու՛ա 641

ՀԱՅԱՔ ԹԱՍԻԼԻՐԼԻՒՐ

Իվսաֆ ը զամիյէ վէ գուվվէթ 641

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԱՔ

Փրօֆ. Ս. Լեւոնեանըն Թէրճիմէ ի հալի — ՓՐՕՖ. Յ. Ա. ՊԷՋՃԵԱՆ — 642

Ամերիգայա եօլճուլարը — Ս. ՆԱԳԱՇԵԱՆ — 645

Ատանա շէհիտլէրինէ — ՅԱՐՈՒՔԻՒՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ — 647

ՇՈՒՐՈՒՆԱՔ Ը ՍԻՑԱՍԻՑ

Ա. Ե ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸ

ՑԻՆՁԱՆՁԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ

اوەدابر هفتەلق غزته — درسعادتده بابل هاوسده

ԳԻՆԱՑՈՒՑԱԿ

Օդնէլիայի 40 Ղրշ.
Ամերիկա իչուն 2 Տօլ.
ԻնկիլԷերա ,, 8 Շիլին
Մէմ. սահիբէ ,, 10 Ֆրնգ.

Էլաէն Նուսխէսի 30 փր.

Լանթ գըյմէթլէրի միւնէֆիլ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ԵՐԿԻՆՔԱՅԻՆ

ԳԼԽ ԵՐԿ. ՀՈՒՐՈՒՆԱՄԲԸ ԻԼԼ ԹԻՒՐՔԱԼԻ

ՀԱՑՔԱԼՂԳ ՂԱԶԷԹԱ

(Ա Ն Կ Ե Լ Ի Ա Ֆ Օ Ր Օ Ս)

ԲԱՒՄԻ ՀՈՒՐՈՒՆԱՄԲԸ ԻԼԼ ԹԻՒՐՔԱԼԻ

Միւ՞. մեա՞ռայ Հ. Մ. Ալէն
» Ճագըր Հ. Ս. Պարնըմ
» Շէրիք Յ. Գ. Գրիգորեան

ՊայԹԸԼ Հասէ, Իսթանպօլ
Տէր ի Սա՛սաէթ, Թիւրքիա

THE AVEDAPER

(ANGELIAPHOROS)

A WEEKLY PAPER

PUBLISHED IN

ARMENIAN, ARMENO-TURKISH, AND GRECO-TURKISH

EDITORS H. M. ALLEN
H. S BARNUM
H. K. KRIKORIAN

Offices: American Bible House
Stamboul, Cons/ple, Turkey

TERMS

An. Subscrip. Ps. 40
U. S. A. $ 2
England Shils. 8
Other countries Frs. 10

Single Copy 30 Paras

Advertising rates on application

Ապօնըման, թէ՞տիլամ վէ սաբէս թէլեֆիլաթընա ա՛իա պիլճիւմիէ մուհարրիրաթի Տր. Հ. Մ. Պարնըմա կէօնտէրիլմիլի տիր։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

«Հոգևոր երգ ուրան ելանակներով» նամ եէնի իլահի քիթապը թապ՝ էտիլմիշ վէ ինթիշար մէվզը՛ինէ վաղ՝ օլունմասը կէրեն բուխաթը պըճնըլը ուբը։ Պու քիթապ էլէէվմ սահըլմադան ուբը։ Հէր նուսխէսինին պէտէլ ի գըյմէթի 15 ղուրուշ — 3 շիլինգ տիր։ Փոսթա իլէ գէնտիլէրինէ թէք պիր նուսխէ կէօնտէրիլմէսինի իստէյէն քիմսէլէր 'իլավէթէն $2\frac{1}{2}$ ղրշ. փոսթա իւճրէթի տաճկ կէօնտէրմէլի տիրլէր։

ԱՒԵՏԱՒԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՑԷ,

ՅԻՒՄԻՑԷ, ՊԷՅԹԻՑԷ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻՑԷՑԷ ՏԱ'ԻՐ ՂԱԶԷԹԱ. ՏՂՐ

The Weekly **AVEDAPER**, American Bible House, Constantinople.

ՀԻԼՏ 52. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՅՈՒԼԻՍ 24, 1909. Ն: 30

ՄԻՒ'ԷԼԻՖ Ի ՄԷՍ'ՈՒԼ ՄԻՒ'ԷԼԻՖ Ի ՆԱՋԸՐ ՄԻՒ'ԷԼԻՖ Ի ՇԷՐԻՖ

Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ Հ. Մ. ԱԼԷՆ Ց. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՄԷՇՐՈՒԹԻՑԷԹ ՆՈՒՄՒԷՍԻ

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՀԻՒՔԻՒՄԷԹ Ի ՄԷՇՐՈՒԹԷ
(Հ. Ս. Պարնըմ)

Հիւքիւմէթ ի մէշրուԹէնին հէր Թարաֆա հաՀլէտմասը վագԹ ը հաղըրտա կէօղէ չարփան հալէտէն պիրիսի տիր։ ՄէշրուԹիյէԹին Թիւրքիա, Րուսիա, Ճափօնեա վէ պա'զը քիւչիւք մէմլէքէԹլէրէ տուՀուլը տահա հագդն վագԹլարդն իչի տիր։ Հալ ը հաղըրտա Իրանտաքի իղԹիչալդն նէԹիճէսի իտարէ ի մէշրուԹիյէնին օրտաա տահի ԹէՀսիւսինտէ նէԹիճէլէնտիյի կիպի, Զինին տահի չօգ կէչմէզտէն մէշրուԹիյէԹէ վէ պիր ՓարլամէնԹօյա մալիք օլաճաղընա 'ալամէթլէր վար տըր։ Պուննտան պիր 'ասր կէչմէզտէն 'ադլը հիւքմտարլար քէնտիլէրինն պիր միւսԹաֆիլ հիւքմտար մադամընտա պու դաւտար մէս'ուլիյէԹի իղէրլէրինէ ալմադա նասըլ բաղի օլտուղլարընա հէր քէս ԹէՀաճճիւպ էտէճէք, վէ ճէմա'Թլարտա քէնտի էճտատլարընդն պա'զէն ճէսէճէ գուվվէթլի օլմայան, պա'զէն ԹէճրիպէԹի պուլունմայան, պա'զէն հիքմէթտէն պիպէհրէ օլան, վէ մէս'ուլիյէԹ Թաչըմադա միւնասիպ օլմայան, վէ պու խուսուսլարտա Թէպա'ատան պա'ղըլարը դաւտար պիլէ իգԹիտար վէ միւնասիպէԹի պուլունմայան ֆէրտլէր իւղէրինէ պու դաւտար սէլահիյէԹ վէ մէս'ուլիյէԹ վազ' էտիլմիչ օլմասընա ԹԷ'աճճիւպ էտէճէքլէր տիր։

ՎագԹ ը հաղըրդն մէյլի գուր'ա վէրմէք մէ'զունէյԹինի Թէվսի' էյլէմէքլիքտէ կէօրիւլմիւչ տիր, մէսէլա ինկիլԹէրրատա գուր'ա վէրմէյէ հագդը օրտաա սայըսը կիԹաիքճէ օլ գաւտար արԹմըչ տը քի միւճրիմ Հախօտ Հապանճը օլմայան, վէ ֆադիր մադամընտա ի'անէ գապուլ էԹմէյէն պիւքիւրտէն սայքի հէր պիր չէհրիլ գուր'ա վէրմէք հագդընա մահիք տիր։ Աւսթրիատա 'ադլա պալիղ օլմուչ օլան երքէքլէրինն 'ուտմասդն գուր'ա վէրմէյէրի ուսուլը ախիրէն գապուլ օլունմըչ տըր։ Սա'իր մէմլէքէԹլէրտէ տախի 'այնի մէյլ կէօրիւլմէքտէ, վէ պէօյլէճէ հիւքիւմէԹին էսասընդն Թէվսի' էԹմէքլիյէ չաըչըլմագտա տըր։

Թիւրքիա պու կիւն քէնտի Թարիխինտէ էն մուհիմմ օլան պիր վագը'անդն աէնէ ի տէվրիյէսինի իճրա էԹմէքտէ տիր քի օլ վագը'ա վասըԹասըյլէ պու մէմլէքէԹի մէշրուԹիյէԹլէ իտարէ օլունան մէմլէքէԹլէրը սըրասընա կէչմիչ տիր։ Պու կէնի ԹէչքիլաԹընդն մէնաֆի'լինի վէ պագասընդը էմին դըլմադ իչիւն նէ՞ չէյլէր էլզէմ տիր։

Էվվէլ էմրտէ էլզէմ օլան չէյ մուսավաԹ տըր։ Պունու տէմէքլէ հէր քէս ՓարլամէնԹօյա ա'զա օլմալը, Հախօտ հէր քէս միւնէԹէխիպ ի սանի օլմալը տէմէք խաթէմէյիզ։ Անճագ տէմէք խաթէրիզ քի հէր 'Օսմանլընդն 'այնի չարԹլարլէ ՓարլամէնԹօյա ա'զա օլմադա ֆուրսաԹը օլմալը տըր։ ՍէրվէԹ Հախօտ Թա'լիմ ու ԹէրպիյէԹ ճիհէԹիլէ պա'զը խասսիյէԹլէրը Թալէպ օլունա պիլիր իսէ տէ, մէմլէքէԹին ճիւմլէ 'անասըրը իչիւն 'այնի չէյլէր Թալէպ օլունմագ կէրէք տիր։ ՄաճաոխսԹանտա Մաճարլար սայըճա տիկէր գավմ-

լէսի պիրլիքտէ ալընտըգտա անլէրին սայըսընա միւսաւիի կէլմէզլէր, եռնէ տէ հիւքիւմէթ գուր'ա վէրմէքլիքտէ էհալի արասընտա թէֆրիդա գոյա-րադ, օլ պիր նէսլէրէ գարշը Մաճարլարըն թէֆֆէվ-վիւգիւնիւ թէ"մին գըլմադ իսթէյօր։ Պու 'ադիլանէ պիր թարիդ օլմայըդ՝ սօն սօնընտա միւչքիլաթա սէպէպ օլուր։ Ամէրիդատա ուսմուր ը փօլիթիգիյէտէ նէսլ եախօտ տին ճիհէթի նազար ը տիդգաթա ալընմազ։ Տէրիսա'ատէթին չիմախքի սէֆիրի պիր ԵէհուԱտի օլտըղը կիսլի՝ էլեէվմ սէֆֆարէթին մասլահաթկիւզարը օլան պիրինճի քեաթիպ տախի ՆէհուԱտի տիր։ Դօնկրէտէ վէ գապիւնէտէ տախի Գաթօլիքլէր վէ ՆէհուԱտիէր պուլուրնուր։ Րէ"իս տա"իմա Փրօֆէսաթանլարտան օլուր իսէ տէ, սա"իր իւ'թիդատան օլան պիրիսինին ինթիխապընը մէնէ տա"իր Գանուն ը էսասիտէ հիչ պիր չէյ եօգ տըր։

Պուրատա տախի պէօյլէ օլմադ կէրէք տիր։ Փարլամէնթօնըն տինի օլմամալը տըր տէմէք իսթէմէյիզ, վէ էհալինին էքսէրիյէնթինին վէ հիւքըմատրըն տինի՝ տին ի Մուհամմէտի օլտըղը հասէպիյէ մէզքիւր տին չօգ միւնասէպէթլէ հիւքիւմէթին տինի մագամընտա թուրթուլըր։ Վէ Իսլամ տօսթլարըմըզըն տինի Իսլամա պիր նէվ' զարար կէլէճէյինէ տա"իր գօրդմադա հիչ սէպէպլէրի եօգ տըր, զիրա Իսլամլար Փարլամէնթօտա տա"իմա էքսէրիյէթէ մալիք պուլունաճադլար տըր։ Լաքին անճադ քէնտի տինտաչլարը հագըննտա տիւչիւնէն պիր տաէմ Փարլամէնթօյա ա'զա օլմադա միւնասիպ տէյիլ տիր։ Վաղը' ը գանուն օլմագլըղա անճադ սէրպէսթ ֆիքրլի տաէմլէր միւնասիպ տիրլէր։ Քէնտիլէրին տինի վաղիֆէլէրինէ սաղդ պուլունմադըչ պէրապէր քէնտիլէրտէն տինի իւ'թիդատ ճիհէթիյլէ ֆարդը օլանլար տախի 'այնի հուգուգը քեամիլէն թէ"մին էթմէլի տիրլէր, վէ կէրէք գապլինէյէ, կէրէք Փարլամէնթօյա ա'զա օլմագլըղա ինթիխապ օլունմըչ օլանլար վէ կէրէք վիլայէթլէրին վալիլէրի վէ կէրէք մէ"մուրին ի սա"իրէ կէրէք եվասաֆ ը ղաթիյէ, կէրէք գապլինէյէթ ճիհէթիյլէ միւնասիպ ղաթլար օլմալը, վէ քէնտի վաղիֆէլէրինի տաէմլէրին իւ'թիդատ ը տինիյէլէրինի սօյա նազար ը տիդգաթա ալմայարադ իֆա էյլէմէք կէրէք տիրլէր։ Իթթիհատ վէ Թէրաղգը ճէմ'իյէթինին մուհիմմ մէգսէդ'ի պու օլմադ կէրէք օլտըղը կիսլի՝ մուվաֆֆագ պիր հիւքիւմէթ ի մէչրուԹէնին տախի էսասը պու տըր։

Մաթլուպ օլան սա"իր պիր խուսուս տախի 'ադլ ու տիրայէթ սահիպլի օլմագլըդ տըր։ Ամէրիդիգանըն տախիլի մուհարէպէսինին խիթամընտա հուրրիյէթէ նա"իլ օլմուշ օլան քէօլէլէրէ պիրտէն պիրէ գուր'ա վէրմէք հագդը ի'թա օլունտուս։ Պու հանլըշ իտի, վէ նէթիճէսի մուգիրր օլտու։ Օլ քէօլէլէր քէնտի քէնտիլէրինի իտարէ էթմէյի էօյրէնմէմիշլէր իտի։ Անլէր հիւքիւմէթ մէպտէ"լէրի հագդընտա պիլգիսիդ օլուպ՝ ատէմլէրին ֆիլան մէ"մուրիյէթէ միւնասիպ օլուպ օլմատըղընա տա"իր պիր չէյ պիլմէզլէր իտի։ Պու սէպէպտէն չարպատան քիմսէլէրին թէ"սիրի թահրիընա տիւչիւլէր, վէ անլէրտէն ալտըգլարը նասիհաթա կէօրէ գուր'ալարընը քէնտիլէրէ փարա վէրէն թարաֆա վէրիրլէր իտի։ Հիւքիւմէթին իւզէրինէ պինա օլունտուղը թէմէլ նէ գատար կէնիչ օլսա հիւքիւմէթ օլ գատար տահա էյի օլուր, չու չարթլէ քի էսաս հէր եէրէտ սաղլամ պուլունսուն։ Վէ իչէ կարար չարթ չու տըր քի հէր սընֆ էհալի, կէրէք ֆագիր օլսուն, կէրէք զէնկին օլսուն, իչճի օլսուն, իչ սահիպլի օլսուն, հիւքիւմէթ ուսմուրընա մէրագլարը օլմալը, վէ հիւքիւմէթ մէ"մուրլարը իննթիխապընտա հիսսէտար օլմալը տըր, լաքին միւնասիպ սուրէթտէ գուր'ա վէրէմէյէնլէրէ գուր'ա վէրմէք հագդընը վէրմէմէք տահա էյի տիր։

Ուսուլ ը մէչրուԹէ իլէ իտարէ օլունան մէմլէքէթտէ թա'լիմ ու թէրպիյէնին թէ'ամմիւմի մէսէ"էլէսի Փարլամէնթօնըն մուհիմմ իչլէրինտէն պիրիսի տիր։ Փարլամէնթօ ա'զասընտան մէչհուր պիր զաթ ախիրէն տէմիչ տիր քի՝ «Անատօլու վիլայէթլէրինտէքի էհալի ի Իսլամիյէյէ գօմիթէնին էսասլարընը դապուլ էթտիրմէք վաղթա միւհիմտ տըր, զիրա օլ մէպտէլէր անլէր իչէն հէմ նէնի տիր, հէմ տէ անլէրին էֆքէարընճա չիմտիյէ գատար գապուլ էթմէյչ օլտըղլարը թէհաւվուլարա մուղայիր տիր։» Ճէհալէթ-վէ թէ'ասսիւպ պիրլիքտէ կիտէրլէր։ Պու ճէհալէթին տէֆ' էթմէք, վէ տիյարտա պուլունան ճիւմլէ 'անասընրա նէնի վէ ուսուլ ը մէչրուԹէ իլէ իտարէ օլունան հիւքիւմէթին ճիւմլէնին մէնաֆի'ի իչիւն օլտըղընը կէօսթէրմէք, պիւթիւն վաթանփէրվէր օլան քիմսէլէրին պէօյիւք վաղիֆէսի տիր։ Պու իչտէ մաթպու'աթըն տախի պէօյիւք պիր հիսսէսի օլմագ կէրէք տիր։ Մէքթէպլէր թէ"սիս օլունմալը, վէ պունլար հուրր էֆքէար սահիպլի մու'ալիմլէր իտարէսի թահրընտա պուլունմալը, վէ անլէր կէնճլէրէ դուվվէթլի Թիւրքիա միւթթէֆիգ Թիւրքիա իլէ միւմքին օլտըղընը, վէ հագիգի իթթիֆագ իսէ հիւքիւմէթ ի մէչրուԹէ թահրընտա միւմքին օլա պիլիր իհտիյնի, վէ հագիգի մէչրուԹիյէթին տէօրթ քէօչէ թաչլարը հուրրիյէթ, 'ատալէթ, մու-

սավաթ վէ ուխուվվէթատէն 'իպարէթ օլտըղընը թա'լիմ էյլէմէք կէրէք տիրլեր։

Հիւքիւմէթ ի մէչրուԹէնին Թագվիյէթ վէրէճէյի պիր խուսուս տախի Թէճրիպէքքար օլմագ-ըղ տըր։ Րուսիանըն պիրինճի վէ իքինճի Տուրմասընըն մուվաֆֆադ օլմամասընըն սէպէպի ա'զասընըն Թէճրիպէքքար օլմամալարը, վէ պէօյլէճէ պա'զը 'ադէտսըզճա չէյլեր հափմալարը օլմուշ տըր։ Պունլար իւչ այտան զիյատէ սիւրմէտիլեր, վէ չօգ քիմսէյլեր իւչիւնճիւ Տուրմանըն տախի էօյլէ օլաճաղընը զանն էԹտիլէր իսէ տէ, չիմտի 20 այտան պէրի տէվամ էԹմէքտէ օլուպ՝ Թէճրիպէքքարըղդ վասըԹասըյէ էլտէ էտիլէն հիքմէԹ տայէօնտէ Զարըն տախի հիւսն ի Թէվֆէճիւհիւնիւ դազանմըշ տըր։

'Օսմանլը ՓարլամէնԹօսը քէնտիսինին լաղվ օլունմասընը մուճիպ օլաճադ պիր հանըշտա պուլունմամըշ, վէ պէօյլէ օլաճաղընը տախի զանն էԹմէյիղ։ Կէրէք սա՞իրլէրին հանըշչարընտան կէրէք պիզիմ քէնտի հանըշչարըմըզտան այրա ալմամըզ միւմքին տիր, վէ Տուրմանըն վէ Իրան ՓարլամէնԹօսընըն աճվալը պա'իսի 'իպրէթ օլմուշ-լար տըր։ Պու ճիւմլէ իլէ հիւքիւմէթ ի մէչրուԹէ ուսուլը պիր ֆէնն օլուպ՝ պիր կիւնտէ էօյ-րէնիլմէսի միւմքին տէյիլ տիր։ Էկէր ՓարլամէնԹօ հանըշ էտիյօր, եափատ անըն ֆա'ալիյէթ Թէքքէրլեքլերի փէք աղըր հարէքէթ էտիյօր տէյիւ կէօրիւնիւր իսէ՝ ՓարլամէնԹօ ա'զասընըն հիչ ալըշմամըշ օլտըգլարը պիր իչ տէր'էօհտէ էԹմիչ օլտըգ-լարընը տէրհաճր էԹմէմիղ կէրէք տիր։ Հալ ու քէյֆիյէթլերի նազար ը տիպգաթա ալտըղըմըզտա անլերին էյի իչ կէօրմիւչ օլտըգլարընը, վէ կիԹ-տիքճէ տահա զիյատէ Թէճրիպէքքար օլարագ տահա էյի իչ կէօրէճէքլերինի մէ՞մուլ էտէ պիլիրսիզ։

Հազիգաթ ը հալտէ հէր սընիճ էհալի իսարէ ի մէչրուԹէնին պախչ էյլէտիյի հուբրիյէթէ քէնտիսինի նա՞սըլ ալըշտըրաճաղընը, հազիգի սիյասի հուբրիյէթ նէ օլտըղընը, անըն մէ՞զունիյէթլերի նէ՛ վէ հուտուտաը նէ՛ օլտըղընը, հուբրիյէթ իլէ ինԹիզամսըզլըղըն հուտուտաը նէրէճտէ պուլունտը-ղընը, պիր ատէմին քէնտի հուգուգունա քհամիլէն մալիք օլմասըյէ պէրապէր՝ սա՞իրլէրին հուգու-ղընա Թէ՛արրուղ էԹմէմէյի, քէնտի նէտ վէ տի-նիմիղ իչիւն զայրէԹիւ օլմաղէ պէրապէր, սա՞իր-լէրին տինլէրի տախի պիզիմքի կիպի հիմայէ օ-լունմասընը էօյրէնմէմիղ կէրէք տիր։ ԻչԹէ ԹէճՀ-րիպէքքարըղդ սայէսինտէ պու մէմլէքէԹին էհա-լիսինին փէյտէրփէյ էօյրէնմէյէրի կէրէք օլան չէյ-լէր պունլար տըր։

ՍուլԹան Մուհամմէտ ի Խամիսկիսի կէնինչ ֆիքրիի վէ քէրիմ պիր ՍուլԹանըն իտարէսինտէ, վէ ԹէճՀ-րիպէքքարըղդ վէ Թէ՞սիր ճիհէԹիյէ իլէրի կիԹմէքտէ օլան պիր ՓարլամէնԹօ վասըԹասըյէ ֆարգը նէտլէրտէն օլան էհալի արասընտա պիր հագընըղդ վէ իչԹիրաք ը հիսս մէյտանա կէլէճէք տիր։ Մա-զիսէ վագը՝ օլան աճը վէ միւքէյտաէր հալլեր ու-նուտուլաճադ՝ վէ Դանուն ը էսասինին պունտան սօնրաքի սէնէ ի տէվրիյէլերի տահա զիյատէ չա-չա՛ա վէ չէնգիքլերլէ իճրա օլունաճադ տըր։

ՏԷՎՐ Ի ՄԷՇՐՈՒԹԻՅԷԹՏԷ ԻԼ՚Ր ՍԷՆԷ
(Ց. Գ. Գ.)

՚ԻՑՏ Ի ՄԻԼԼԻՄԻԶ արԹըղ պիր ֆէրտին, պէլքի տէ միլլէԹին սէվմէտիյի պիր ֆէրտին Թահէթը ՚Օսմանիյէ ճիւլուսընըն րէ՞ս ի սէնէ ի տէվրիյէսի տէյիլ, անճագ ՚Օսմանլը միլլէԹինին 'ալէմ ի մէչրուԹիյէԹէ վէ միյատան ը Թէրադգըյա տօղտուղը կիւնիւն, պէյի, Դանուն ը էսասինին ար-Թըղդ սուգուԹ էԹմէմէք իւզրէ դալգ ի միլլէԹ ի ՚Օսմանիանա ճիւլուս էԹտիյի հէվմ ի միւպարէ-քին րէ՞ս ի սէնէ ի տէվրիյէսի տիր։ Պու կիւն իչԹէ պու ՚իյտ ի միւպարէքքին պիրինճիսի տիր։

Պու տէվր ի ճէտիտտէ պիր սէնէ միւրուր էյ-լէտի, լաքին նա՞սըլ պիր սէնէ օլտու։ Տիյարբմըզ-տա նէ՛ 'ադիմ ԹէպէտտիւլաԹ վուգու՛ա կէլտի, վէ պու ԹէպէտտիւլաԹ նա՞սըլ մէ՞մուլին ղայրի Թարիղզէրլէ վուգու՛ պուլտու։

Պու սէնէնին վուգու՛աԹը արասընտա իլք նա-զար ը տիպգաթըմըզը ճէլպ էտէն չէյ մէչրուԹիյէԹ վէ հուբրիյէԹին իւ՛լան օլունմասը իսի։ ՊիւԹիւն տիյար, հաԹթա միւսԹէպիտտէր քէնտիլեր պիլէ իտարէ ի իսԹիպատտըն աղուչընտա միւհիմ ույ-գույա տալմըշ իքէն, մէմլէքէԹին տիկեր Թարա-ֆընտա ույանըդ վէ ֆա՛ալ հալտէ պուլունան հուբ-րիյէԹիւէրվէրան Ցունիսին 10/23իւնտէ Մանաս-ԹըրտաՀ Դանուն ը էսասի վէ մէչրուԹիյէԹի էօյլէ միւ՛էսսիր պիր սուրէԹտէ իւ՛լան էյլէտիլեր քի, հէմ պիւԹիւն մէմլէքէԹ էհալիսի, հէմ տէ հաԹթա միւսԹէպիտտէր քէնտիլեր պիլէ ույանընըլար։ Էհալի ույանտը վէ մէսէրէԹէ կէօղ հաչլարը իլէ պու հէնի հայաԹը իսԹիդալ էյլէտի, միւսԹէպիտտէր ույանտը, լաքին գըմըլտանմադա վագԹ պրագըլ-մատըղընը հիսս էտէրէք, կէօնիւլսիւզ պիր սու-րէԹտէ վէ րիյա իլէ գատէրէ ԹէպիմՀ օլտուլար։

Պու իլք 'ադիմ իննըլտապատա հուբրիյէԹ վէ մէչ-րուԹիյէԹ իւ՛լան օլունտու իսէ տէ, իսԹիպատտա տէվրիյմէտի. պիր զաչ պէյլի միւսԹէպիտտէր փէնչէ ի 'ատաէլէԹ միւչտիւ իսէ տէ, ատլ իսԹիպ-տատտա գալ'ատը օլան Նըլտըղ, անտէքի իսԹիպատտա րէ՞իսի, վէ անըն գուվվէԹ մէրքէզի օլան միլէօնտտը-

ճա լիրալար հալա պագը տուրուլյօրլար իսի։ Հուբրիյէթվէրվէրան իւք մուվաֆֆագիյէթլէրինտէն սէրմէսթ օլմուշ օլարագ, պիէսաս պիր էմնիյէթլէ պու գուվվէթլէրի օլտուղլարը նէրտէ պրագտըլար։ Պու միւհիւիք խաթա մէչրուէթիյէթ թարաֆտարանընա վէ պիւթիւն միլլէթէ փէք պահալըյա օթուրտու։ Անլէր պու մէս'ուա կիւնդէրտէ նուէթգլար իրատ էտէրէք պիրիպիրլէրինի թէպրիք էտէր իքէն էօթէտէ միւսթեպիտտէր փանալար գուրուլյօրլար իսի։ Մարտ 31 վէ Ապրիլ 1 ֆաճի'ալարընը թէրթիպ էտիյօրլար իսի։ Պիր տէ պիւթիւն միլլէթ, հաթթա հուբրիյէթ թարաֆտարանը րէ"իսլէրի պիր սապահ ույանըպ, քէնտի քէնտիլէրինի 'աքս ը 'ամէլին գալըմ փինէյէսի իչինտէ պուլտուրար։

Պէրէքէթ վէրսին քի պու հուբրիյէթ հարէքէթինին մէրքէզի Իսթանպօլտա տէյիլ իսի։ Ո Մաքէտօնիատա պաչլամըշ իսի, վէ մէրքէզի իքինճի, իւչիւնճիւ օրտուտա իսի։ Իմտի տէրհալ մէրքէզտէն Հուբրիյէթ Օրտուսու հարէքէթ էտիպ, մէչրուէթիյէթին իմտատընա նէթիչտի, վէ գըսա պիր միւտտէթ զարֆընտա միւսթեպիտտէրի վէ իսթիխպատտըն գալ'ասընը զապթ, վէ օճաղընը տարմատաղըն էյլէտի։ Էկէր Հարէքէթ Օրտուսու պու սէրի' վէ գաթ'ի զաֆէրի իճրա էթմէսէ իսի, վաթանըն հալի նէ օլուր իսի։ Ատանա վուգու'աթ ը միւ"էլլիմէսի մէյտանտա օլտուգճա, պունու թախմին էթմէք կիւճ տէյիլ տիր։ Փայիթախթատան պաչլայարագ մէմլէքէթին հէր թարաֆընա իղթիչաշ, գաթլ ը 'ամմ վէ չուրիչ սիրայէթ էտէճէք իսի։ Վագա'ա հուբրիյէթ տա'վասը մահվ օլմազ իսէ տէ, իրանտա օլտըղը կիպի պիր դանը ինգըլապ պաչլար իսի, վէ նէթիճէսի նէրէտէ թէգարրիւր էտէճէյինի քիմսէ խապէր վէրէմէզ իսի։ Լաքին համա Ալլահա քի Հուբրիյէթ օրտուսը տէրհալ փայիթախթը իչղալ էյլէտի, վէ մէզքիւր օրտունըն սաթվէթ վէ մուվաֆֆագիյէթի տէրուունի մէմլէքէթտէքի միւսթեպիտտէրի էյիճէ տիւչիւնտիւրտէ, վէ Ատանատա պաչլամըշ օլան հարէքէթի ի միւրթէճի'անէ իլէրի կիտէմէտի։ Պու սուբէթիւ ինգըլապըն իքինճի ատըմը ալընմըշ օլտու։ Իլք ատըմ հուբրիյէթին ի'լանը օլտըղը հալտէ, իքինճի ատըմ իսթիխպատտըն գալ'ասընըն միւնհէտիմ օլմասը իսի։

Լաքին պու իքի զաֆէր հալա ինգըլապըն մուվաֆֆագիյէթինի քեամիլէն թէ"մին էյլէմէմիշ տիր։ Տահա կէօրիւլէճէք իքի պէօյիւք իչ վար տըր, պունըարընն պիրի իսթիխպատտըն չիւ'պէլէրինին միւնհէտիմ օլմասը, իքինճիսի տէ հուբրիյէթին հայաթ ը միւիչէմիշէ կէչմէսի տիր։ Եըլտըզըն տիւչմէսի իսլ մէմլէքէթին հէր թարաֆընտա պուլունան իսթիխպատտա գալ'ալարը տա տիւչմէտի։ Շօլ էհալի իղրինէ թէ'ազիւմ իլէ քէնտի տա"իրէլէրինտէ Ատատիւրքի Համիտտէն տահա զիյատէ զալիմանէ պիր իսթիխպատտէ էհալիյէ զուլմ ու ճէֆա վէրէն պէյլէր վէ մէ"մուրլար հալա էօքի գաֆատա տըրլար, վէ Համիտիա օլմազսա քիմ օլուրսա օլսուն, վէ նէ իտտիրէ թահթընտա օլուրսա օլսուն, քէնտի պիլտիքլէրի կիպէ իտարէ ի ուամուր էտէպիլէճէքլէրինի իւմիտ էթմէքտէ տիրլէր։ Պա'գ, Ատանատա Ատատիւրք Գատիր վէ րէֆիգլէրի իչչիւնճիւ օրտու գոմանտանլըղը թարաֆընտան թա'էին օլունան տիվան ը հարպըն հուզուրընտա պիլէ քէնտի մէպլէքլէրինէ տէվամ էյլէմիչլէր տիր։ Հալա մէմլէքէթին հէր թարաֆընտա չուրտա պուրտա իղթիչաշ թէհտիտ էտէն պէյլէր էքսիք տէյիլ տիր։ Քէզալիք քէնտի գոնչուլարընըն էմվալընը թալան էտիպ, օղուլարընը, գըզլարընը էսիր կէօթիւրմէյէ ալըշմըշ օլան միւթէ'ասսիպ ճիւմհուր տահա իսթիխպատտ 'ազլընտա կէզիյօր։ Պա'գ, չու սօն Ատանատա հատիսէսինտէ կէօթիւրիւլէն էսիրլէր էլան ի'ատէ էտիլմէտի. վէ անլէրին ի'ատէսի իչիւն միւ"էսսիր վասըթալար իսթի'մալ օլունմատը։ Պու վագը'ալար աչըգ պիր սուրէթտէ իսպաթ էտէրլէր քի, հալա էհալիմիզին պէօյիւք պիր դըսմը միւսթեպիտտ տիրլէր։ Վէ պու դուվվէթը տա'իմա մէչրուէթիյէթին վէ հուբրիյէթ իլէ ուխուվվէթին միւնհիք խատիմի տիր։ Իչթէ թէնքիտ էտիլէճէք գալ'ա պու, ֆէթհ էտիլէճէք խատիմ պու տըր։

Լաքին պու գալ'ա ֆէթհ էտիլտէ պիլէ մէչրուէթիյէթ հալա թէ"մին էտիլմիչ օլմազ։ Պունըար հէփ մէնֆի' հալէր տիր։ Մէչրուէթիյէթ վէ հուբրիյէթ սուլտուէթի պիր հայաթ տըր։ Էհալի քէնտի հուբրիյէթլիլերի 'ալէյհինտէ վուգուա' պուլան թէ'արրուզատա թէհամմիլ էտէմէզ վէ քէնտիլէր պաշգալարըն հուբրիյէթի 'ալէյհինտէ թէ'արրուզ էտէմէզ հալա կէլմէլի տիր։ Պու իսէ պիր թա'լիմ տիր։ Ատէմին հայաթ, հազիգաթ վէ հուգուգ հագգընտա թէսավվուրը նիւքսէլմէլի, մէնաֆի' ի չահսիյէտ վաթան վէ միլլէթինին մէնաֆի'ինի տէ չամիլ օլմալը տըր, միլլի հայաթ, տինի թէ'ասսիսպէտն, դավի թէգրիպգէլէրտէն նիւքսէք պիր գըյմէթ քէսպ էթմէլի տիր։ Պու կիպի հալէր իսէ սալթ Գանուն ը Էսասի ի'լանըգյա, ճահօտ պայրագ չէքմէքլէ, նա նիւճամայիչլէր իճրասըգյա օլմազ, թա'լիմ ու թէրպիյէ իլէ, թէնվիր ի էֆքյար վէ թէհզիպ ի ահվալդ իլէ օլուր։

Պու սէնէ զարֆընտա պու ճիհէթէ տօղրու պա'ղը ատըմլար ալընմըշ տըր, 'ալէնի նուէթգլար, դաղէթալար վէ պա'զը մէքթէպլէր վասըթասըգյա

պու խուսուսուտա ճիւզ"ի խըտմէթ իֆա էտիլմիչ տիր։ Լաքին 'ազիմ իհթիյաճըն էօնիւնտէ պու իճ-րա էտիլէնլէր՝ եօգ մէսապէսինտէ տիր։ Միւճիթա րիսալէլէր վէ միլլէթի թէրճի՛ էտէճէք տէրին էճ-քետրլը քիթապլար սայքի նէչր օլուննմատըլար։ Ղաղէթալար պիր թագըմ չախսի վէ փարթի միւ-նաղա'ալարընա հայաթ ը միլլիյէյէ 'ալաղատար օլան մէս"էլէլէրէ վէրտիքլէրինտէն ղիյատէ վագթ վէր-տիլէր։ Մէքթէպլէրիմիզտէ թալէպէ թահրիք օլընմըչ ճիքրլէր իլէ սիյասի մէս"էլէլէրլէ մէչղուլ օլմատան միւթալա'այա վագթ պուլամատըլար, կէճէ մէք-թէպլէրի, եախօտ թա'լիմ ու թէրպիյէ ճլիւպլէրի նատիրաթատան չէյլէր օլտուլար, Էվրօփայա վէ Ա-մէրիգայա թահսիլ իչինն պիտիէրճէ, օնպինլէրճէ կէնճլէրիմիզ կիթմէլի իքէն փէք ազ կիթտիլէր։

Իչթէ չիմտի տէվր ի մէչրուԹիյէթին իքինճի սէնէ-սինէ գատէմզէն օլտուգ, վէ համա Ալլահաքի կէչէն սէնէտէն ղիյատէ միւսա'իտ հալ ու քէյֆիյէթլէր թահթընտա պուլունտույօրըզ։ Տէտիյիմիզ կիպի իսթիպատատ գալ'ասը միւնհէտիմ օլմուչ, վէ պու կիւն միլլէթին պաչընտա մէչրուԹիյէթի սէվգին Սուլթան Մ'ուհամմէտ ի Ֆաթիս կիպի հուրրիյէթ-փէրվէր պիր Փաթիչահ պուլունմադատա տըր, էհա-լի պիր սէնէլիք թէճրիպէսիյէ մէչրուԹիյէթին գըյմէթինի տահա էյի էօյրէնմիչ տիր, Փարլամէն-թո օլտուգճա միւսիպ իչլէր կէօրմիւչ, վէ նուֆուս-ը պէչն էլ էհալի հիսս օլունմադա պաչլամըչ, խարիճի մէս"էլէլէր խայըճա հալ ու թէվվիյէ օլուն-մըչ տըր։ Իմտի չու միւսա'իտ հալ ու քէյֆիյէթլէր թահթընտա պու իքինճի սէնէյի պաչլար իքէն, քէսպ ի ճէսարէթ էտէլիմ, վէ պու սէնէյի տահա էյի ֆի'իլէրլէ տօլտուրմադա սա'յ ու ղայրէթ է-տէլիմ։

ՏՈՒ'Ա

Եա՛ Սլլահ, սանա չու վաթան ը 'ազիզիմիզ իս-չիւն չիւքր էտէրիզ։ Կէչէն սէնէ ղարֆընտա ան-տէ իճրասընա միւսա'ատէ էյլէտիյին իսլահաթ վէ պախչ էյլէտիյին հուրրիյէթ իչիւն սանա համտ է-տէրիզ։ Զուլմ ու իսթիպատատըն տէվրիլմէսի, վէ մէչրուԹիյէթին թէ'սիս էտիլմէսի պու դատար ազ դան տէօքիւլէրէք իճրա օլունտուս իսէ պու սէ-նին իհսան վէ 'ինայէթինին նէթիճէսի իտի։ Հուր-րիյէթիմիզին պու իլք սէնէսինի դանը ֆճաի'ալա-ըըլա դարատան Աատանա հատիսէսինտէն տօլայը հուղուրընտա թէղարրուս' էտէրիզ։ Պու չէյ հալա վաթանըմըզտա կիւնահ, միլլէթիմիզտէ 'ատավէթ վէ ախլադսըզլըգ պուլունտուղընը կէօսթէրիր։ Պու դատար պիտուչ դանլարըն տէօքիւլմէսի, վէ պու դատար մէչագաթ վէ միւզայագա չէքինլէրին հալ ի փէրիչանը սէնին բահիմ գալպինի նէ՛ գատար միւքէտտէր գընլը։ Իմտի Լա՛ Բապպ, մէր-համթէ էյլէ, վէ հաքիմլէրիմիզի 'ատավէթի իճրա էտէրէք տիյարըմըզը պու գան ճիւրմիւնտէն թաթ-հիր էթմէգընիչ իրչատ էյլէ, վէ պու ճինս ֆի'իլէրի իրթիքապ էտէպիլէճէք գատար սիյահ օլան գալպ-լէրի սէնին մուհապպէթ նէհրինին —խաչտան նիւ-պե'ան էտէն մուհապպէթ նէհրինին— փաք սուլա-ըընտա թաթհիր էյլէ։ Սուլթանըմըզը ֆիքրինի ի-լահի հիքմէթինընլէ վէ գալպինի Սլլահ գօրդուսու վէ մուհապպէթիյլէ տօլտուր։ Փարլամէնթո ա'գա-լարըմըզը հուրրիյէթ վէ հագիգաթ մուհապպէթի իլէ սէվգ օլունարագ տօղրու նիզամլար վազ' էթ-մէյէ իրչատ էյլէ, պիլճիւմլէ մէ"մուրիյնի խօտպին-լիքտէն 'արի վէ հագիգի վաթան վէ հուրրիյէթ մուհապպէթիյլէ տօլու օլարագ միլլէթէ սատըգա-նէ խըտմէթ էթմէյէ սէվգ էյլէ, վէ հէր պիր 'Օս-մանլըյա նիզամ ու ինթիզամա իհա'աթ, վաթան վէ վաթանտաչլարա մուհապպէթի թէրվիճ, վէ հուրրիյէթ վէ մէչրուԹիյէթի մուհաֆազա էթմէք իչիւն գուվվէթ վէ չէճա'աթ իհսան էյլէ։ Սէն պիւ-թիւն տիյարըմըզընն մէլիք ի մուԹլագը օլ։ վէ պիզ հուրրիյէթ, 'ատավէթ վէ մուհապպէթիյլէ սանա խըտմէթ էտէն դուվլարընն օլալըմ։ Ամին։

ՀԱՅԱԹ ԹԱՍՎԻՐԼԷՐԻ

ԷՎՍԱՖ Ը ԶԱԹԻՅԷ ՎԷ ԳՈՒՎՎԷԹ

Տիւնեհանընն էն պէօյիւք էհլ ի սէրվէթինտէն պիրիսի հագընդարտա իչտէն չէքիլմիչ տիր։ Իչտէ օլտուղը վագիտա անընն էլինտէն միլեօնլարճա տօ-լարլար կիլիպ կէչմիչ, եիւզլէրճէ քիմսէլէրի մահվ էթմիչ, չօգ քիմսէլէրինն ատէմ օլմասընա սէպէպ օլմուչ, 'էօմրլէր Թէլէֆ էթմիչ վէ քէսպ ի դուվ-վէթ էյլէմիչ իտի։ Օլ ատէմ քէնտի քիւչիւք Թահ-Թընտան աչադը էնտիյինտէ, ղաղէթալար վասը-Թասըյլէ խալգ անընն ուսուլը վէ մալիք օլտուղը դուտարէթի նազար ը իսթիհգարլէ պիքր էյլէտիլէր։ Պու ատէմ նամուս վէ ի'թիպարընը զա'յ էթմիչ օ-լարագ, հալը մէճհուլիյէթէ տօղրու կիթտի, վէ քիմսէ Թարաֆընտան սէվիլմէտիյի հալտէ, ճիւմլէ քիւչիւքլէր վէ պէօյիւքլէր Թարաֆընտան քէնտի-սինէ պուղղ օլունուր իտի։ Եինէ տէ պու ատէմ պէօյիւք գուվվէթ սահիպի պիր քիմսէ իտի։

Պու ատէմինն իչտէն չէքիլտիյի կիւնտէ Շիքակօ չէհրինին մէզարլըղընտա դըրդ հաչընտա պիր քիմ-սէ տէֆն օլունուչյօր իտի քի՝ պու քիմսէ պիր դաղայա օղրայարագ նահէհան վէֆաթ էյլէմիչ ի-տի։ Անընն մէզարը պաչընա ղաղէթա սաթան չօ-ճուգլար, կիրակի մէքթէպի չակիրտլէրի, դաստակ

վէ եքմէքճիլէր վէ կէնճ վէ իսթիյար քիմսէլէր թօփլանտըլար։ Պու ատէմին ճէսէտի թօփրաղա էնտիրիլմիյինտէ անլէր աղլատըլար, վէ անըն մէզարը իւզերինէ չիչէքլեր գօտուրլար։ Պու ատէմ էվսաճ ը ղաթիյէ սահիպի պիր քիմսէ իսի։ Ո ղըրդ սէնէտէն 'իպարէթ օլան միւտաֆէթ ի 'էօմրիւնտէ տա'իմա հաղիգաթը սէօյլէմէյէ չալըշմըշ, սա'իրլէրին գուսուրլարընա իղմազ ը 'այն էտէրէք, քէնտիսինին գուտրէթլինին ևէթիշմիյի գատար սա'իրլէրէ հարամ էթմէյէ չալըշմըշ իսի։ Ֆէնտի արզուլարընը ղապթ ու իտարէ էյլէմիշ, վէ քէնտի իրատէթինի էթրաֆընտա օլան քիմսէլէրէ տօղրու միւճթին մէրթէպէ նուր սաչմազ վէ պա'իս ի պէրէքէթ օլմազ իչիւն իսթի'մալ էյլէմիշ իսի։ Հիչ պիր քիմսէյէ ֆէնալըգ իսթէմէզ իսի։ Սա'իրլէրին զարարընտան իսթիֆատէ էյլէմէյէ արզու էթմէզ իսի։ Ֆ. Մուգատաէս վէ քէնտի քիւճսէսի վէ անըն կիրակի մէքթէպի իչիւն չալըշտըղընտան տօլայը իֆթիխսար էտէր իսի։ Զօճուղլար իլէ թօփ օյնամըշ վէ հէր քէս իլէ խթիֆամէթ իւզրէ մու'ամմէլէ էյլէմիշ իսի։

Ֆէնտիսինին իմատա էթմիշ օլտուղը քիմսէլէր անըն վէֆաթընտա էօթէտէն, պէրիտէն մէյտանա չըգտըլար։ Պունլար պու ատէմին իման էթտիյի հաղիգաթա կէօրէ ատէմ օլմազա չալըշտըղընա լինանըլար իսի։ Անըն էվսաճ ը ղաթիյէսինին քէնտիլէրէ ֆա'իտէլի օլտուղընը հիսս էտէրլէր իսի։ Անըն գալըը իւզերինէ քէնտիլէրին փարլագ կէօզ հաչլարընը տէօքէրէք, վէ մէզարը իւզերինէ բա'իհալարը սէմայա տօղրու չըգան կիւզել չիչէքլեր սաչարագ քէնտիլէրին անա տօղրու օլան մինտէթտարլըգլարընը պէյան էյլէտիլէր։

Պէօյլէճէ պու իլքի քիմսէլէր տաիլ պու տիւնհատան կէօչ էյլէտիլէր, վէ պունլարատան պիրիսի միւտաֆէթ ի 'էօմրիւնտէ զէմանի վէ կէչիճի պինհատա գուտրէթէ մալիք իսի. օլ պիրիսի իսկ էպէտի պիր էվսաճ ը ղաթիյէյէ մալիք իսի. պունլարատան գաննղըսընը իսթիյար էյլէյէճէքսին։

ՍՈՒՀԱՐԲԷՐԱԹ

ՓՐՕՖ. Ս. ԼԵՒՈՆԵԱՆԸՆ ԹՆՐՃԷՄԷ Ի ՀԱԼԻ

(Փրօֆ. Յ. Ա. Պեշճեան, 'Ա.ֆ'Լ-ոպ)

[Յունիս 20, 1909ատ Ա.ֆնթապըն Գայաճըդ քիլիսէսինտէ Փրօֆ. Ս. Լևոնեանըն զիքրինէ իճրա էտիլէն ճէմ'իյէթտէ օգունուլան մէգալէ պիր։]

1909 Ապրիլ 15, Թարիխլէր իչինտէ ունութմադ իսթէր իքէն ունուտատամատըղըմզ պիր Թարիխ օլտու։ Անտէ՝ իլէրիսի իւմիտլի տէօրթ կէնճ օսպանլարըմզը, պիր միւսինն Պատուհլիմիզ, պիր կէնճ 'Ա.ֆնթապըը Թիւճճարըմզը, վէ ճիւմլէսինին մու'ալլիմի վէ միւրչիտի մադամընտա պուլունան Սուբխ- Խօճամըզ, 'Օսմանիյէտէ դավուչտըղլարը Մար'աշը բէգիզլերիյլէ պէրապէր 'ադըլարտան կէչմէյէն տէհչէթլի պիր հօլ իլէ Թէլէֆ էտիլտիլէր։ Սրգատաա այրըլտըղլարը սէվկիւլիւլէրինին, վէ իւլերիտէ կէօրիւչէճէքլերի տօսթլարընըն խօչ խէյալէլէրիյլէ միւպարէհիճ պիր հալտէ, Ապրիլ 15 Զարչէնպիհ սապահընտա, հայվանլարընտա բաքիպ օլաճագլարը սըրատա խանէլէրինի 'ալէվ սարը, վէ պիր ազ էվվէլ Թուլու'ընը կէօրտիւքլերի կիւնէչի պիր տահա կէօրմէմէք իւզրէ կէօզլէրինի գափատըլար, — անլերի՝ պաթմայան կիւնէչ 'ալէմինտէ աչմազ իւզրէ։

Փրօֆ. Ս. Լևոնեան եախօտ 'ալէ'ումում արամընտա մա'րուֆ օլտուղը իւզրէ, Սարգիս խօճա Աատուճատուր վարժապետին օղլու իսի։

Պունտան 65 սէնէ գատար էվվէլ 'Ա.ֆնթապըն Ազգային վարժարանընըն սէր մու'ալլիմի «Գրըլանըղճ» Թա'պիր օլունան ՑարուԹիւն վարժապետ օլուպ, պունուն տա մու'ավինլէրինէն պիրի «Աատուճատուր Նէլճէ» իսի։ Զօճուղլըղընտա չիչէք իլլէթի մէրդումուն դօլարընտա պա'ղը տէրէճէ չօլագլըգ պրագմըշ օլտըղընտան, «Զօլագ Աատուճատուր» տախի Թէսմիյէ օլունուր իսի։

Մէրդում պօյաճը Գապա-Տայը ՑարուԹիւն 'էմմիյի պու ճէմիյէԹտէն չօգլար Թանըրլար։ Պունըն Սարգիս իսմինտէ պիր էմմիսի օլուպ՝ ասըլ Գապա-Տայը տէնիլէն օ իմիշ, վէ ՑարուԹիւն 'էմմի քէնտիսի անըն հանընտա պէօյիւտիւլունտէն օլ իսմ էմմիսինտէն քէնտինէ կէչմիշ։ Աատուճատուր վարժապետ՝ մէղքիւր Սարգիս նամ Գապա-Տայընըն վալիտէ Թարաֆընտան Թօրնու օլուպ՝ չօճուղլուղընտա պապասը վէֆաթ էթմիշ օլտըղընտան ևէթիմ Աատուճատուր Գապա-Տայը ՑարուԹիւն էմմինին հանընտա պէօյիւտիւ, վէ անլերին օղլու հալինտէ օլ իսանէտէ տախի Թէչէհհիւլ էյլէմիշ տիր։ Աատուճատուր վարժապետ պապա Թարաֆընտան Լևոնեան Գրիգոր խանէսինէ էմմի զատէ օլտուղը կիպի, անա Թարաֆընտան տա մէրհում Կուզուկեան հէքիմ Գէորգըն, վէ պիրատէրի հէքիմ ՑարուԹիւնըն էօզ գարնտաչը իսի։

Աատուճատուր վարժապետ 'Ա.ֆնթապըն իւր ՓրօԹէսԹանլարընտան տըր։ 1848ին օրԹալարընա տօղրու, պունտան 61 սէնէ էվվէլ, Աատուճատուր վարժապետ ՓրօԹէսԹանըղը մէյլ էյլէտիլի իչիւն Ազգային վարժարանտան քէնտինի պրագտըլար, վէ կէչիպ 'այնի իսղմէթի ՓրօԹէսԹանլարընը արասընտա տէվամ էյլէտի։ Կիւնիւնէն մագպուլ վարժապետլերինտէն իսի։ Օլ վադէլարա մախսուս

օլմագ իւզրէ, պիրպիրինէ տօգունմայան, եախօտ կէչմէ օլմայան կիւղել եաղըսը վարիտի։ Օլտուգճա էրմէնիճէյի պիւիր իտի, վէ 'իւմի հիսապըն տա տէօրթ 'ամէլիյաթընը օլ վագթըն ուսուլուննա գանա'աթպախչ սուրէթտէ թա'լիմ էտէպիւիր իտի։ Սիննէրի 60 սուլարընտա օլան ատէմլէրիմիզին չօղունտա մէրգումըն ազ էմէյլի եօգ տըր։ Գօլունըն չօլաղըզը գալէմ թուրթմասընա մանի' օլմաղը կիպի, գալագա իլէ օղրաչմասընա տա մանի' օլմազ իտի, նիճէ քի, հալա պէր հայաթ օլան էսքի թալէպէլերի պունա չէհատէթ էտէպիւիրլեր։

Սարգիս խոճանըն վալիտէսի թարաֆընտան ճէտաինի իզլէյէմէտիք։ Փէք քիչիւք իքէն եէթիմէ գալմըշ օլտուղը էճըլտէն փէտէրի ետա վալիտէսի հագդընտա պիր չէյ պիլմէյօրըզ։ Շու գատարը պէնիմ խաթըրըմա կէլիյօր քի, պունտան 60 սէնէ մուգատտէմ, չիմտիքի Ամէչ Նազարըն էվինին եէրինտէ տըշ տիվարը օլմայան էօրէն կիպի խալի պիր 'արսա իւզէրինտէ, գուրիպէ կիպի պիր տամ էօնիւնտէ, տէյիրմի նիւզիւ պիր գըզ կէօրտիւմ. վէ «Աստուածծատուր վարժապետին նիշանըըսը Մէննուշ տըր» տէտիկէր իտի։

Աստուածծատուր վարժապետ Փրօֆէսօրանըզդա կէլտիքտէն ազ սօնրա թէ"էհհիւլ էյլէտի. վէ պու թէ"էհհիւլիւնտէն պագիսի չիմտի հայաթտա օլան պէշ եվլատընըն էյլէն, վէ պու թէճէմմիւլ'է միւնասէպէթի վէրմիշ օլան զաթ —Սարգիս Լեւոնեան— 1851տէ տիւննեայա կէլտի։

Սարգիսին չօճուգլուգդ 'էօմրիւ հագդընտա չօղուլուգ պիր չէյ պիլմէյօրըզ։ Պիրաեր վէ հէմչիրէյլերի քէնտինտէն քիչիւք օլտուգլարը իչիւն օլ պապտէ պիղէ պիր մա'իւմաթ վէրէմէղլեր իտի։ Սէպավէթ էյլամընը գըսմէն, Լեւոնեան Գրիգոր ագա խանէսի ավլուսընտաքի պիր եվտէ, վէ գըսմէն տէ չիմտի Պարսամեան պիրաեէրլերին թասարրուֆընտա օլան խանէնին չիմալ ի չարգ քէօչէսինտէ վագը' պիր եվտէ կէչիրմիշ տիր։

Մէքթէպտէ իւք թա'լիմինի, պիրթապի' փէտէրինին եանընտա ալմըշ օլաճագ տըր։ Վէ օլ վագթըն թալէպէլերինին պիրինտէն անլատըղմա կէօրէ, փէտէրի պունա, պաչդա չակիրալերինտէն այրը օլմագ իւզրէ, խուսուսի էմէք վէրիր իտի։ Օլ վագթլարտա մէքթէպ չակիրալերինին տէրս տէրճէլերինի գայա էթմէք իչիւն տէֆթէր թուրթմագ 'ատէթի օլմաըղընտան, Սարգիսին սէպավէթ վէ թըֆիւյէթ չաղընըն մէքթէպտճէ ահվալը հագդընտա անլայաճագ վասըթմամըզ եօգ տըր։ Շու գատարը մա'իւմ օլմուշ քի, կիւնիւմիւզին ֆըլտըր կէօզ վէ աթէչի թապի'աթը կէնճլերինին մուղայիրի օլմագ իւզրէ, վիճուտճէ զա'իֆ վէ կէօսթէրիչսիզ, հէմ ուքթանդան պիրի օլուպ, պաչդալարըն տիգդաթընը ճէլպ էտէմէզ իտի։ Սինն ի պիւլուղէ հագլաչըղընտա, իրատը ղըսա, վէ ա'զասը կէնիչճէ պիր ֆամիլեանընն թէ'այիւչի էմրինտէ փէտէրինէ եարարմ էթմէք իւզրէ պիր միւտտէթ «ալաճա» իչճիւկիւի իւէ օղրաչտը։ Օլ վագթլարտա իտի քի, եաղընտա Ա-եոպոքեբտէ օգուտաղըմըզ կիպի, Յովհաննէս խոճա իլէ մու'արէֆէսի պաչլատը։

Պէնիմքի տէ օլ թարիխտէն պաչլար, վէ պու 40նճը սէնէսի տիր։ Մէզքիւր թարիխտէ, 1870 տէ, պէն Մար'աչտա վադը' 'իւմի իլահի մէքթէպինին խոճալարընտան պիրի օլտուղում հալտէ, խըղմէթիմ լիսան վէ 'իւմ 'տէրսլէրինէ պագմագ իտի։ Ս. Լեւոնեան էֆ. քէնտինէ 'էօմիւր իչի տէյիւ բունանի խըզմէթի ինթիխապ էթմիշ օլաղընտան, մէզքիւր սէնէնին (1870ին) կիւղիւնտէ, Յովհաննէս Գրիգորեան իլէ պէրապեր Մար'աչա կէլտի, վէ պէն 1872նին պահարընտա Ամէրիգայա կիթոլիկիմ թարիխէտէք $1\frac{1}{2}$ սէնէ խոճա չակիրտա 'ալագաալընտա պուլունտուգ։ Քէնտինի 'Ա.նթոպոտա իքէն տըշընտան թանըյանլար Մար'աչ 'իւմի իլահիսինէ կէլտիկինի կէօրաիւքլէրինտէ «Պո՞ւ տա մը օգույօսպատէմ օլաճագ» տէյիւ կիւլտիւէր. Ֆագաթ զէմանի կէօսթէրտի քի, դագա Թապլագ չագմագ Թաչլարընըն տէրունինտէն (միւճէվհէրաթ չըգար իտիչ։ Հագիգաթը հալ պու տըր քի, պու սաքիթ վէ նիւմայիշսիզ կէնճին տէրէճէ ի թէրագդըսը՝ իւքընտէ քէնտի իւզէրինէ կիւլէնկէրի մահճուպ պրագտը։

(Յովհաննէս խոճանըն Լեւոնեան հագդընտա, պունտան պիր դաչ հաֆթա եվվէլ Ա-եոպոքեբտէ հագտըղը պէնատէն իսթիխրաճէն պու արայա գոնմուշ պա'զը զըթ'ալարը 'պուրատա թէքբարլամագ իսթէմէտիմ։)

Փրօֆ. Լեւոնեանը անլամադա Յովհաննէս խոճանըն հէփիմիզտէն զիյատէ ֆուրսաթը օլմուշ իտի. վէ միւմանիէյին մէզքիւր վաֆքընտան կէօրիւլտիւյիւ իւզրէ, Փրօֆ. Ս. Լեւոնեան 1870տէն պու անէտէք, պիլա ֆասըլէ, իրի իրի ատըմլար իւէ իւէրէյէն պիրի օլմուշ տըր։ Զահիրի կէօրիւնիւչինէ բաղմէն, գավի վէ սինիրլի պիր պինասը վար իտի։ Իչտէն վէ իչէմէքտէն դաչընմայան 4-5 քիչի թանըր իսէմ, պիրիսի քէնտի իտի։ Պունտան 16 սէնէ եվվէլ պու զա'իֆ վիճուա՝ հէր եիկիտէն տայանամայաճաղը աղըր պիր խասթալըգտան նասըլ սիլքինիպ գալգտըղընը էյի պիլիրիպ։ Հէյէ ֆէէր ճիհէթինտէ ազլարա նասիպ օլան պիր 'աֆիյէյէ մալիք իտի։ Իչէք, տայանըղլը, մահսուլատար վէ տուրու պիր ֆիքրի օլուպ, տա'լիմա իչէր, վէ իչ-

լէտիքձէ քէսպ լ գուվվէթ էթմէքտէ կէօրիւնիւր իտի։ Շիֆահէն սէօյլէսէ ևա թահրիրէն հազաս, թէ- սավվուրաթը տա՞իմա չէֆֆաֆ վէ թէճէվհիւր էթ- միշ պիր չէքլ ալարագ, թէֆսիր ևա թէքքէրրիւրէ հաճէթ պրագմազ իտի։ Տիւչիւնէն, վէ քէսքին գուվ- վէ լ ֆիքրիյէ իպրազ էտէն զաթլարըն պէլլի խաս- սիյէթլէրինտէն պիրի սէրինլիք վէ սաքինլիք օլուպ, Փրօֆ. Ս. Լևոնեան պու ճիհէթլէրտէ թէքլէրտէն իտի։ Թէֆէքքիւր վէ մուհաքէմէ թալեպ էյլէյէն թէճէմմիւ'լէրիմիզտէ 'ալէսսէվիյէ էն ազ, էն սօն վէ էն էյի սէօյլէյէն քէնտիսի օլուր իտի։ Քէնտի իլէ իւլֆէթ էտէն հէր ատէմ, —օլսուն էրմէնի ևա Իսլամ, — քէնտինէ ճէլպ օլունուր իտի։ Զիւնքի հէր ատէմ քէնտինին խալիսլիյինէ վէ ֆի'լիլ գալ- պինէ միւթապէզ օլտըղընա լինանմամագ էտէմէզ իտի։ Իսրայէլտէ պիր Նաթանայէլ իտի։ Սէպէպ պու տէյի՛լ մի իտի քի, էսքիմիշ տա'վալարը վէ քէօքլէնմիշ միւնազա'ալարը ֆայլ վէ թէսվիյէ էթ- մէք իչիւն 'ալէսսէվիյէ Ս. Լևոնեան արանըր իտի, վէ էքսէրինտէ տէ նէթիճէ մէ՞մուրու թաստիղ է- տէր իտի։ Յիլդիզ գա'իֆլիյինէ բազմէն, պիր մէս՞էլէտտէ տօղրու ևա հանլըղ տուդդուսունա կէլ- տիքտէն սօնրա, հէր կիւճլիւյէ կէօյիւս վէրիպ ա- նը թա'գիպ էտէր իտի։ Պու սէնէ գօլէճտէ գուս- հուր էտէն կիւճլիւք վագթընտա քէնտիսի տիչա- րըտա իտի։ 'Այնթապ կէլիպ, օլ կիւճլիւյիւն թէսվիյէսինտէ ալընան պա'զը հանլըղ ատըմլարը կէօրտիւյիւնտէ, պու խուսուս քէնտինին 'ատա- լէթ վէ հադդանիյէթ տուդդուսընա օլ տէրէճէ տօ- գանտը քի, օլ լաթիֆ վէ սաքին թապո'աթը Լև- ոնեան փիւրղազապ օլուպ, օլ հանլըղը տօղրուլթ- մագ ճէհտինտէ պուլունտը սօն տագիդէսինէտէք։

Փրօֆ. Ս. Լևոնեանտա էն զիյատէ կէօղէ չար- փան խուսուսլարտան պիրի քէնտինին բարե- պաշտութիւնու իտի։ Քելիմէնին Թամմ մա'նասըյ- լէ հայաթը բուհանիյէ վէ իման ահիպլի պիր էհլ ի տին իտի։ Վէ պու քէնտինէտ սէպավէթինտէն պէ- րու թապո'աթ հիւքմիւնի ալմըշ պիր հալ օլուպ, ինթիպահ սէնէսինտէն պէրու խուսուսի պիր սու- րէթէտ թէչէտտիւա էյլէմիշ իտի։ Զօճուդլուղը Փրօթէսթանըղընըն իւք խալիս սէնէլէրինէ թէ- սաուիւֆ էթմէսի, — պիր աղ սօնրա Մար'աչ 'իլմ ի իլահիսինին 'էօմրիւ վէ արգատաշլարը — տահա իլէրիտէ Ամէրիդանըն քիւրէ ի հավա- սը, վէ 26 սէնէտէն պէրու Մ. Թ. Գօլէճ իլէ վէ Հայիկ քիւլիսէսիյէ օլան 'ալագաագը, —պուռնալարտան 'իպարէթ օլան պէօյլէ պիր մուհիթին անըն տի- յանէթինէ նէ տէրէճէ թէ՞սիր էտէճէյի պէտիհի տիր։ Անճագ անըն պու հալինէ, հա՛նի էհլ ի տին պիրի օլմասընա վալիտէյնինին տէ 'ալագաագը ու- նուտուլմամալը տըր։ Փէտէրի Աստուածատուր վարժապետ օլ քիմսէ տիր քի, վիճատանընա սատրդ զալմագ խաթրը իչիւն թէ'այիւչիւնիւն հալընըղ վասըթասը օլան խըտմէթինտէն վազ կէչմէյէ բազի օլմուշ իտի։ Ս. Լևոնեան էֆէնին վալիտէյնին վէֆաթը 1875ին գօլէրասընտա օլուպ, արամըղտա մէրդումէյի թանըյանլար ազ տէյիլ տիր։ Մէրդու- մէ Մէհնուշ հանըմըն թա'լիմի տիւզ օգուդապիլ- մէք մէրթէպէսինտէն էօթէ կէչմէմիշ իտիյսէ տէ, քէնտիսի ղայէթ հալիմ, սէսսիզ, չամաթասըղ, թապո'աթը լաթիֆ, վէ բարեպաշտութիւն ճիհէ- թիյլէ իմթիսալա չայան պիր խաթուն իտի։ Սա- մուէլին թէֆսիրինի վալիտէսի Հաննատա, վէ Տի- մոթէոսընքինի ԵՒսիկէտէ արարըղ։ Ոսկերերանըն արգասընտա Անթուսա կիպի պիր վալիտէ տու- րուր։ Պէօյլէճէ Սարգիս խօճանըն տախի հայաթը րուհանիյէ ճիհէթիյլէ խուսուսի պիրի օլտըղընըն թէֆսիրինի մուհիթինտէ արատըղըմըղ գատար վէ պէլքի տէ անտէն զիյատէ վալիտէյնինտէ, վէ 'ալէ- խուսուս օլ սատէտիլ վէ տինտար վալիտէսինտէ արամալըյըղ։ Եանլըղ օլմազ տէր իսէք քի, Սար- գիս խօճա սէպավէթինտէն բարեպաշտըղ սիւտիւ իլէ պէօյիւմիւշ տիր։ —Եօգ մը պուրատա վալի- տէլէր իչիւն պէօյիւք պիր տէրս։

Սարգիս խօճա բուհանի իչի օլմագ մագսէտիյլէ 'էօմրիւ պաչլատը. օլ գարարընտա տէվամ էյլէտի, վէ 'էօմրիւնիւ օլ թարիգտէ միւհրլէտի։ Պալըղա սու նէ իսէ, քէնտի իչիւն տէ բուհանի իչ էօյլէ օլմուշ իտի։ —Եօգ մը պուրատա պէօյիւք պիր տէրս կէնճլէրիմիզ իչիւն։

Քէնտիսի կէթտի, ֆագաթ ի'թիմատմըղա կէօրէ, օճաղընա չէրէֆ, վէ պէչէրիյէթլէն վէսա՛իթի րէֆահը հալինէ միւնասիպ պիր 'իլավէ սայըլապի- լէն պիր զիւրրիյէթ պրագտը կէթտի։ —Եօգ մը պուրատա մուճիպ ի մահզուզիյէթ վէ չայան ը իմ- թիսալ օլան պիր հալ։

Պիր սէօզ տահա. — Եիւքսէք տէրէճէտէն թա'- լիմ ու թէրպիյէ գապուլ էթմիշ վէ վասի' մա'լու- մաթ սահիպլի միւթէֆէննիղլէրին (ֆէքոնալանլարըն) չօճուգ կիպլի սատէտիլ, խալիս վէ միւթեվազը խրիսթիյանլար օլապիլտիքլէրինէ չախսի 'էօմրլէրիյէ չէհատէթ էթմիշ օլանլարըն ուղուն ճէվսէվլինէ պիր լսմ տախի Փրօֆ. Ս. Լևոնեան զամմ էյլէմիշ օլ- տու։ —Եօգ մը պուրատա խուսուսի պիր տէրս միւթէ'ալլէմ սընճ, հախօտ մէքթէպլիլէր իչիւն։

Սէօզիւմիւզիւ պիթիրելիմ։ — Զէման տէվր է- տէճէք, պու կիւնքի չօճուգլարըմըզ իսթիյար օ- լաճաղլար, լաքին 'Այնթապ քիւլիսէլէրի Սարգիս

խօճայը հիչ պիր վագթ ունուԹմայաճագլար տըր։ Օղուլտան օղուլա անըն զիքը ի ճէմիլի հատ օ-լունաճագ, վէ սէօզլէրի գուլազլարտա չընկայաճագ տըր։ Տիւիօմալարընտա անըն իմզասընտա մալիք օ-լան 250յի միւԹէճավիզ Թալէպլէրի օլ քեաղըտը մուդատտէս պիր էսէր մագամընտա հրճիզ էտէճէքլէր տիր։

ՏօսԹուամուզ վէ սէվկիւլիւմիւզ էօլմիւչ իսէ տէ, սէօյլէյօր, վէ իւա ախըր իւզ զէման սէօյլէյէճէք տիր։

Ի՛Թիգատըմճա, պու ճիւմլէ միւսԹէմի՛յունըն տուդուզ վէ արզուսունա ԹէրճէՄան օլմուչ օլուա-ըրմ, էկէր տէր իսէմ, — Բապտ միւԹէվէգֆանըն խանէսինի միւպարէքլէսին, վէ Փրոֆ. Ս. Լիւտն-հանըն պրագտըղը աչըղը տօլտուրմագ իւղրէ օրա-տան եէնի եէնի Լիւտնեհանլար գալտըրսըն։

ԱՄԷՐԻԳԱՅԱ ԵՕԼՃՈՒԼՈՒՂԸՄ

Ճունիս 17ինճի կիւնիւ ԻսԹանպօլատն Նէճէք վափօրընա տուխուչ էյլէճիք. պու օլ վափօր տըր քի հաղընտա պինլերճէ էրմէնիլերի աԹէչ վէ պըչագտան գուրԹարըպ գուճաղընտա սալիմէն Լա-Թաքիայա Թաչըմըչ իտի։ Պիրազտան Պօսֆօրըն կիւզել մէնզարէլերի, եալըլարըն կիւզել սէրայլարը, պինլերճէ պինալար, գուպպէլեր, ադաճլըղլար կէօ-զիւմիւտէն նիհան օլուր իքէն պիԹԹապի՝ կէօղէ-րիմիզ հաչարըյօր իտի. լաքին տահա զիյատէ գալ-պիմիզի փարէլէյէն չէյ օլ 7 ԹէփԹէլեր իւզերինտէ Եըլտըղտան տադըլան գաճը պուլուԹլարըն չէօք-միչ կէօրիւլմէսի իտի։ Պիր կիւն պու տիլպեր ԹէփԹէլերի պէրրադ քիւրէ ի հավատա կէօրմէք իւ-միտի իլէ Մարմարայա տօղրու աչըլտըդ։ Եօլճու-ղըմըզըն պու իւք գըսմընտաքի մահալլեր, հանի Զանագդալէ պօղազը վէ էԹրաճը Թարիխճէ նէ գատար զէնկին իսէլեր չիմտի օ գատար ճադիր տիրլեր։ Պուրատա Թրօա չէհրի մէվճուտ իտի. պուրատան Քսէրքսէսին Տարիուսըն, վէ Ճաֆիհ ՍուլԹան Մուհամմէտին օրտուլարը կէչտիլեր վէ տիւնեա Թարիխինի ԹէպտիլՀ էյլէտիլեր։ Շիմտի տախի տիւնեանընըն էն մուհիմմ պիր մէվզը'ի հալին-տէ տուրմագտա տըր։ Պունտան սօնրա իւք մու-հիմ եէր Աֆինա տըր։ Վափօրըմըզը Փիրէյէ եէթի-չիր եէթիչմէզ ելէքԹրիԿ գաճարը իւլէ Աֆինայա գօչտուդ։ Պուրատա տիգդաճա չայան չէյ սօգագ-լարըն չիմէնԹօ տէօչէմէսի վէ Թէմիզլիկի. հէր Թա-րաճտա ելէքԹրիԿ Թրամվայլարը, արապալարըն սէսսիզլիկի, Թէրճիւմանլարըն վէ դարԹ փօսԹալ սաֆանլարըն արը կիպի էԹրաճը սարմասը տըր։ Պիր ԹէրճիՄան պիզէ սԹասիօնը կէօսԹէրտիկի վէ եանընըզտա եիւբիւտիյիւ իչիւն 2 ֆրանդ խԹէճի վէ եիյէյի զահմէթ վերիյօր իտի. լաքին էօԹէճէն պիր փօլիսին պաչը կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ նա-պէտիտ օլտու. արապայա պինիպ Սդրօփօլիսէ տօղրու չիԹագ էյլէճիք. Հօլտա էյի պիր սէրայ վէ պաղչէ կէօրիւպ սօրտուղուսմըզտա հա Եօրկիօս հա ԳօսԹանԹինօս հա սէօյլէ պիր «օս» ճէվապը ալտըդ։

Ագրօփօլիսէ օլ 23 'սրա վէ նիչէ մուհարէպէ վէ ԹախրիպաԹա կէօյիւս կէրմիչ օլան ՓարԹենօ-նը սէյր էյլէտիք. պօյու 226, էնի 100, եիւքսէքլի-յի 70 այագ օլան պու հէյքէլնին, իւղերի 250 սէ-նէ էվվել վէնէճիք հիւքիւմէԹի Թարաֆընտան իչինէ գօնուլմըչ ճէպհանէնին փաԹհամար իւլէ նագպէտիտ օլմուչ իսէ տէ, էԹրաֆընտաքի իքի սը-րա 'ամուտլար վէ պաչըզլարը իւլէ պէօյիւք գըսմը տուրույօր. օրտաս Մինէրվանըն, Հէրքիւլիւն մա-պէտէրինի, Փավլօս րէսուլուն իւղերինտէ տուրուպ կէօրիւնմէզ իւլահ հադընտա վա'զ վերտիկի ԹէփԹէյ կէօրիւպ էԹրաՃա նագար էյլէտիկիմիզտէ ՍԹատի-յօն տէնիլէն օլ մէչհուր օյուն մահալինի, 10,000 քիչիւք ամֆիԹէատրընը Ագատէմիկի, Միւղէհանէյի Սօգրաֆընի մահպուս օլտընը մաղարայը կէօ-րիւպ, ԱւիսԹօԹէլ, ԷֆլաԹօն, ՏէմօսԹէն, Քաէնօ-ֆօնլար տիյարընա վէտա էյլէտիք։ Պու զաԹլար տախի օրտա օլսալար պու զուրու տիյար քէնտի-լերին օլտուղունա չիւպհէ էտիպ, օլ զահրէմանլար վէ կիւզելլեր սիլսիլէսի օլան էհալի իչինէ տախի պիրազ մէ՛յուս օլաճագ իտիլեր։ ԷրԹէսի սապահ Մէսինա պօղազընը կէչմէքտէ իտիք։ ՍԹրանպօլի վէ Էտիռա տաղլարընը վէ հադընտա զէկզէկէտէն խարապ օլուպ 100 պին ինսանըն մէզարը օլան Մէսինայը կէրիտէն սէյր էտէրէք Նափօլիյէ վասըլ օլտուդ։ Արապըրա աԹէչ վէ լավա փիւսքիւրիւպ չէհրլեր խարապ էԹմէք Թապի'աԹընտա մալիք օլան պէօլէ պիր մահալա ինսանլար նասըլ օլուպ տա Թէքբրար կիտեր, սաքին օլուրլար տէյիւ տա'իմա Թա'ահճիւպ էյլեր իտիմ. լաքին Նափօլիտէ սաքին օլմագ պիր էօլմէյի տէյեր իմիչ։ Տա'իրէնին 3տէ Զսինի Թէչքիլ էտէն քէօրֆէզլին էԹրաֆընտա Թա տէնիլ սաԹհընտան պայլայարադ զալ'այա գատար վէ վէսուվ տաղընըն էԹէյինէ գատար էվվէր, պալ-գօնլար, փէնճէրէլեր, աղաճլար տիզիլիմիչ, էԹրաֆը սա'ահԹարճա եէչիլ վէ չէն, արգատավէսուվ պէօյիւք աղղընը աչմըչ պէքլէմէքտէ, տէնիլէն իչինտէ պիր Թագըմ տատալար իսէ չու մէնզարէյէ 'ատէԹա պիր խայալի հալ վէրմէքտէ իտիլեր։ Կէճէ մէնզարէսի իսէ զալէմ իւլէ Թա'րիֆ օլունուր չէյ տէյիլ տիր։ Պու Զնճի տա'իրէ պիր կէրտանլըգ կիպի պինլերճէ նուր-

լար իչինտէ փարլամադտա վէ թա կէօզիւն եէթիչէ-
պիլտիյի եէրէ գատար պու նուբլար տիզիլէրի տէ-
վամ էյլէմէքտէ տիր ։ «Նափօլիյի կէօրիւպ սօնրա
էօլմէլի» սէօզիս տարպ ը մէսէլ օլմուշ տըր։ Պէնճէ
պէօյլէ կէօրտիւքտէն սօնրա էօլմէյէ հաճէթ հօգ ։
ֆագաթ չէհրէ չըգտըդտա իշ պաշդալաչըր ։ պէլքի
էն էյի չարէ էօլիւպ դուրթուլմադ տըր ։ Լիմանա
կիրեր կիրմէզ , վափօրըմըզըն էթրաֆը դայըգլար
իչինտէ մուզիգա չալան զըլլար, օղլանլար պէօլիւ-
յիւ իլէ, սուլյուն իւզէրի իսէ չըպլազ չօճուգլար
իլէ իհաթա օլունտուս , վէ հօգարըտան աթտըղըմըզ
վարալարը հէման տէնիլինէ տիպինէ տալըպ ալըպ
չըգարըյօրլար իսի։ Ֆագաթ սադըն գըյըյա չըգմա-
յընն, չու կիւղէլ բուլայը պօզարսընըզ։ Տէրհալ տի-
լէնճիլէր, ճիւճէլէր, սագաթլար, գօլսուգլար, թէր-
ճիւմանլար , գարթճըլար , արապաճըլար , քիր վէ
փիսիլիք իլէ իհաթա օլունըրսըն. վէ նէրէտէ օլտու-
ղընը չաշըրըրսըն . չայետ պիր արապայա պինմիչ ,
պիր իշ կէօրտիւրմիւշ հա պիր չէյ սաթուն ալմըշ իս-
սէն, վա՛յ պաչընա, մուխլադա էօտէյէմէզ սին. պիր
իշին տիւշմէմիչ իսէ պիլէ ծնլար պիր խըզմէթը էթմիչ
տիրլեր. Հանընտան կիթմիչ, փալթօնու թուխմուշ ,
Եիւղինէ պագմըշ տըր, փարալար։ Պու խըրսըզլար ,
տիլէնճիլէր գալապալըղը իչինտէ չապալանմադտա
իքէն գարչըտա սիւրիւ սիւրիւ տօլաչան փօլիսլերէ
ֆէրեատ էթտիք, հիչ ալտըրմատըլար. կիթտիք չա-
ղըրտըդ, անճադ կիւլիւպ օմուզլարընը օյնաթտըլար,
Վիպթօր Էմմանուէլ հազրէթլէրի իլէ կէօրիւշմէյէ
ֆուրսաթըմ օլուրսա քէնտինէ պա՛զը տէյէճէք-
լէրիմ վար քի, անլէրի մուխլադա թիւրքճէ սէօյ-
լէմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ, պէրապէրիմճէ պիր տէ
Աթինա փօլիսի կէօթիւրիւպ կէօսթէրէճէյիմ։
Սօգպլար տար վէ էհալի սըղմայօր, պինա-
լար ղայէթ եիւքսէք , արապա , մէրքէպ , գաթըր ,
ինսան, գատըն, օթօմօպիլ , փրէնս, պարօն, տիլէնս-
ճի, քէօր , խըրսըզ , փօլիս , փափաս պիրպիրինէ
գարըշմըշ։ Տէյօրլար քի պուրատա փափաստան չօգ
աճ փրէնալէր վար իմիչ ։ Կալէրիյէ պաղէյի կէզ-
տիք. էն կիւղէլ չէյ միւղէխանէ տիր քի Հէրքիւ-
լանըմ վէ Փօմպէյատան չըգարըլմըշ չօգ էսէրլերի հա-
վի տիր, էլհասըլ էն կիւղէլ վէ էն պէրպատ թէ՛սիր-
լեր ալթընտա, տիլէնճիլէր օրտուսընը հարըպ չու
կիւղէլ գըյըյը թէրք էյլէտիք. զավալը իթալիալըլար
քիլիսէնին պիրինի սօյսալար տա պիրաղ, աղ վա-
վասլար իլէ իտարէի մասլահաթ էթսէյլէր գարընլարը
տօյար . վէ չու կիւղէլ տիյարը մահճուպ էթմէզլէր
իսի ։ Օրատան, միւֆթարադաթ էտիպ Մարսիլյայա
վէ կիւղէյլէրին կիւղէլի Ֆրանսայա հէթիչտիք .
պու մէմլէքէթի վէ անըն փայթախտը հադդընտա
հազմագ իչինն ճիլտլեր տօլտուրմադ լազըմ հէլիր ։
Շու գատար տէյէլիմ քի Ֆրանսանըն ճէհնուպընտան
չըմալընա 800 վէ չարգտան զարպա 300 միլ մէսա-
ֆէ գաթ՝ էյլէտիք, հէր թարաֆ հէչիլ, հէր նօգ-
թա մա՛մուր վէ ապատան իսի . պիրպիրի արգա-
սը սըրա չէհրլեր, քէօյլեր , վատիլեր, տաղլար, ըր-
մադլար, քէօփրիւլեր կէչտիք . պիր գըրըգ սըյճ,
պիր երգըլմըշ տիվար, պիր պիչիմսիզ էվ, պիր չո-
սէսիզ մահալ , պիր էքիլմէմիչ թարլա, պիր արչըն
գուրու թօփրագ, պիր թանէ պիչիմսիզ պէօյիւմիւչ
ադաճ կէօրմէտիք . հէր եէրտէ կուսթօ , հէր եէր-
տէ իմթիհամ. հէր նօգթատա հայաթ վար իսի.
թարլալար մաստար իլէ չըզըլմըշ , էքինլեր մաթէ-
մաթիգի խաթթլար իլէ պէօյիւմէքտէ , ադաճլար
պիր պօյ, պիր չէքլտէ, էլհասըլ հէր չէյ հիւսն ի իս-
թիզամա իթա՛աթ էյլէմէքտէ տիրլեր ։ Պու մէն-
զարէ կէօնակէօն չէքլլերտէ սա՛աթտա 60 քիլօմէթ-
րօ սիւր՛աթ իլէ կէօզիւմիւզ էօնիւնտէն ուչուպ
սավուչմադտա իքէն՝ պիզ քէնտիմիզի սինօմօթօ-
ղրաֆ սալօնընտա, վէ չօգ տէֆ՛ա տա բուլատա
զանն էտիյօր իտիք ։ Շէրզուրկ լիմանընտա պու
թաթլը բուլա տաւխ խիթամա կէլտի վէ քէնտիմի-
զի Սբ. Պօղոս նամ ճէսիմ վափօրըն դուճաղընտա,
Աթլանթիդ տալղալարընտա պուլատուգ։ Վափօրը կէ-
րիտէն կէօրտիւյմիզտէ պունըն եէրինտէն գըմըլ-
տանա պիտիր իտիյինէ ինանամայօր իտիք , լաքին
պիրազտան տալղալարըն իւզէրինտէ թաւթա
փարչասը կիպի օյնայօր իտի. պօյու 240 արչըն,
էնի 30 արչըն, տէրունինէ 1000 քիլի ալմըշ, սա-
՛աթտա 20-21 միլ սիւր՛աթլէ տէրնայը հարըպ եըր-
թըզ դօչմագտա իտի ։ Էրթէսի կիւն կիրակի օ-
լուպ , սապահլայըն պօրու չալընտը. անլատըմ քի
իսլատէթէ չաղըրըյօրլար ։ Իսթիյար գափտան սա-
լօնըն թէփէսինտէ պիր մասա իւզէրինէ Ամէրիգա
պայրաղը էօրթմիւշ մինպէր էթմիչ, խըզմէթի իճրա
էյլէտի։ Օթուրտուղըմըզ սալօն 22 արչըն էնինտէ,
35 արչընպօյընտա ղայէթ միւղէյէն կիւղէլ մէֆրուշ
պիր սալօն իսի քի գարատա պիլէ էմասլինի պուլ-
մադ կիւճ տիր ։ Օտայը թէնվիր էտէն 50 փէնճէրէ
սայտըմ. պու տա դատիֆէլէր իչինտէ զարդ օլմուշ
վայփ օրկանըն թաթլը սէտասը իլէ Ովկիանոսըն
տալղալարը իւզէրինտէ «Էպէտի գայա պանա» ի-
լահիսինի թէրէննիւմ էտիյօր իտիք ։ Սալթ պիղիմ
թա՛ամ սալօնըմըզտա 230 քիլի սօֆրայա օթու-
րուլօր իտիք , կիւմիւշ թաղըմլար , թասպագլար ,
քէթէնլեր իլէ օլ ադչամ տէրինտէն իլահի սէտալա-
րը իչիթտիմ. էնտիմքի Յնճիւ դամարա հօլճուլարը
աչաղը մաղարա կիպի եէրլերէ տօլտուրուլմըշ ի-
տիլեր, Էօթէտէ իսէ պիրինճի դամարանըն 15նէֆէր
հօլճուլարընա վափօրըն 3տէ 2սի հասր օլունմըշ
իտի ։

Լաքին պու պէնիմ սա՛աթա նէ՞ օլույօր. սապահ սաաթ 8ոէ գահվալթըյա չըգտըմ, քիմսէ հօգ. սէպէպինի սօրտում իսէ սա՛աթ տահա 7 տէտիլէր. մէկէր հէր կիւն սա՛աթը պիր սաաթ կէրի չէվիրմէլի իմիշ, վէ պիզիմ կիւնիւմիզ 24 սաաթ տէյիլ, 25 իմիշ։

Ովկիանոսըն թա՛րիֆինի պրագմազտան ղարպլըլարըն էտէպ վէ ահվալը հադրընտա պիր գաչ սէօղ սէօյլէմէք իսթէրիզ. թէմիզլիք, թէրպիյէ, նէզաքէթ, եէքտիկէրէ իլթիֆաթ, տէյէճէք հօգ. օլ տէրէճէ քի զըրավաթըմըզը գօնմատան ևախօտ փանթօֆ իլէ օտատան տըշարը չըգամայըզ. գատընլար չափգալարընը, գօրսէլէրինի գօնուշ թամմ թուալէթ իլէ չըգըյօրլար. իլահիլէրիմիզ, օյունլարըմըզ, հէր կիւղէլ, տէյէճէք հօգ. ֆագաթ պա՛զը էօյլէ չէյլեր տէ հավըյօրլար քի պիզիմ չէհրլերիմիզտէ օ հալլերէ միւսա՛ատէ էտէճէք պիր ճէմ՛իյէթ պուլունմազ։ Էլպէթ պու էհալի արասընտա ուլդունսըզլարը պուլունմասընը 'ումումա համլ էթմէք խաթասընտա պուլունմագ իսթէմէմ, վէ իհթիմալ քի պունլար իսթիհնալար տըրլար. ֆագաթ պու հալլերին հէր քէսին հանընտա օլմասը, էրքէք, գատըն, կէնճ գըզ վէ օղլանլարըն օնա եա սիւքիւթ իլէ եա տա կիւլէրէք նազար էյլէմլէրի 'ումումի միյար հադրընտա պիզի տիւշինտիւրտիւ։ Պիզճէ էօյլէ պիր քիմսէ կէօրմէքտէն իսէ, 'ումումի էրքէք վէ գատընլարը չօրապսըզ, հագասըզ կէօրմէյի թէրճիհ էյլէրիզ։ Իչթէ պու 7 կիւնլիք տէնիզ հայաթը տահի իսթամա կէլտի։ Ս. Պօղոսըն միհմանընիւվագլըընա թէշէքքիւրտէն պաշգա պիր տէյէճէյիմիզ հօգ տըր։ Պիզի պէյլէտի, եաթըրտը, րահաթ էթտիրտի, հէր կիւն թէլսիզ թէլէկրաֆլէ տիւնեատան խապէրլէր ալըպ ղաղէթամըզը տա ևէթինշտիրտի. արա սըրա սալլանարագ, թէփէսի վէ այագլարը իւղէրինէ տիքիլէրէք պիզի րահաթսըզ էյլէտի իսէ տէ, սէպէպի Աթլանթիզ տալղալարը իտի։ Էնճամ պիզի էսքի տիւնեատան գափըզ եէնի տիւնեայա թէսլիմ էյլէտի։

Ա. ՆԱԳԱՇԵՆԱՆ

ԱՏԱՆԱ ՇԵՀԻՏԼԷՐԻՆԷ

Ալլահըն քէլամը վէ քէնտիլէրտէ պուլունան չէհատէթ իչիւն գաթլ օլունմուշլարըն ճանլարընը մէղալահըն ալթընտա կէօրտիւմ, վէ պիւլէնտ ավազ իլէ ֆէրեատ էտիպ, «Է՛յ գուտտուս վէ հադդ Բապպ, նէ՞ վաղթա գատար հիւքմ էթմէղսին, վէ զէմմին իւղէրինտէ սաքին օլանլարատան գանընմըզըն ինթիգամընը ալմազսըն» տէրլէր իտի, վէ անլէրին հէր պիրինէ պէյազ խիլ'աթ վէրիւպ, քէնտիլէրի կիպի գաթլ օլունաճագ օլան ըէֆիղլէրի վէ պիրատէրլէրի թէմամ օլունճայատէկին տահա պիր միւտատէթ խաթիրահաթ էթսինլէր տէնիլտի։»

Պէն թէշքիւր ի իթթիհատ իչիւն հարէքէթ էտիպ տէ, հօլատա գաթլ էտիլէն չօպանլարընը չէրիքլէրինատէն օլուպ, անլէր իւէ օլ տա՛իրէտաէ 41 սէնէ իչլէմիչ, վէ հէր սէնէ միւթէմատիյէն օլ Միւսթիւնըն սէնէվի թէճէմմիւ'լէրինտէ անլէր իւէ պէրապէր արալարընտա պուլունմուշ իտիմ. լաքին հայր՛ի քի իւք գրթալատան պիր սէնէ սօնրա Գրպրըսա նագլ ը խանէ էտէրէք, 9 սէնէ օրպտա խըստմէթ ի մուգատտէսէմտէ տէվամլէ, սինինիմին 85ինճի սէնէսինտէ եանընտա իսթիրահաթ էթմէմիզ իչիւն մախտումըմըզտան կէլէն տա՛վէթի գապուլ իւէ խըտմէթտէն պիլ իսթի՛ֆա Ամերիգայա անըն եանընա 4 սէնէ էվվել կէլմիչ օլարագ, օլ պիրատէրլէր իւէ էօլմէքտէն մահրում օլտում, հօգտա չիւպհէսիզ օլ տա՛իրէտաէ օլան քիւիսէլէրին պիրիսինտէ իչլէմէքտէ օլարագ, 'ատէթ ի գատիմմէ կէօրէ հօլա րէվան օլմաղլէ, պէն տէ անլէրին ապրասընտա գաթլ օլունուր իտիմ, վէ ճանըմ ճանլարը իւէ օլ մուգատտէսլէրին ճանլարընա պիրլէշմիչ, ֆէրեատմ անլէրինքինէ գարըշմըշ օլուր իտի։

Ինթիգամըմըզը քէնտիմիզին ալմասը կէրչի մէմնուե' տըր, զիրա «Նէֆսինիզ իչիւն ինթիգամ ալմայընըզ, ֆագաթ ղաղապա մահալ վէրինիզ, զիրա Բապպ «Ինթիգամ պէնիմ տիր, ճէզայը պէն վէրէճէյիմ» տէյիւ պույուրտըզը մուհարրէր տիր. լաքին ինթիգամ սահիպինէ ֆէրեատ էթմէմիզ մէմնուե' տէյիլ տիր։ Բապպըմըզ նահադգ գատը վէ տուլ դարը թէմսիլի մուգայէսէտի իւէ տէտի քի, «Ալլահ կէճէ կիւնահուզ քէնտինէ ֆէրեատ էտէն միւնթէխապլարընըն հադրընը անլէր իչիւն սապր էտէր իսէ տէ, իհդագ է՞թմէյէճէք մի, սիզէ տէրիմ քի, թէզ հադգլարընը իհդագ էտէճէք տիր։» Է՞թմէտի մի, վէ տահա տա է՞թմէյէճէք մի տիր։ Էվվէթ, էթտի վէ էտէճէք տիր տահի։

Համիա վէ ավանէտի էհալիյի էգտիլէր, անլէրի սօյուզ սօղան էտէրէք, քէնտիլէրինէ սէրվէթ եըղտըլար. զուլմլարընա տայանամայարագ չապալայանլարընը պիր թագըմընը տէնիզէ տէօքիւպ, տէնիզ հայվանլարընա եէտիրտիլէր. պիր թագըմընը մահպէսլէրտէ չիւրիւթտիւլէր, ախէր թագըմընէն վիւճուտլարընը գուրչունլար իւէ տէլտիրիպ, զըլըճլար իւէ փարչալթտըլար, գամալարէչ ճէրհ

էակիպ պօղազլատըլար, խանէլէրինի իշրազլէ, ազ-
չէ վէ էչևալարընը թալան էթիւլէր, վէ նիչէլէրի
տախի հայաթլարընը գուրթարսընլար տէյիւ իս-
թիյար աթալարընը, ֆամիլևա վէ չօճուգլարընը
թէրքլէ, լիսանլարընը պիւմէտիքլէրի ագվամ ար-
սընա ֆիրար էտէրէք, քէնտիլէրի օրալարտա ագ-
չէսիզ, մէսաքէնսիզ վէ իչսիզ, աճ վէ փէր փէ-
րուչան, ավարա տօլայտըլար, կէրիտէքիլէր տէ
սըրսըր սըզլատըլար։ Նիչէ պիտուչ միւ՞մինլէրին տէ
ճէսէտլէրինի քէօփէք վէ գուշլարա ևէմ էակիպ,
ճանլարընը տախի տար ը պագայա ևօլճու էյլէսի-
լէր. չէօյլէ քի, անլէրին ճանլարը օրատան «Ինթի-
գամ, ինթիգամ» տէյիւ 'ատալէթ սահիպինէ ֆէր-
ևատ էթսինլէր։ Պուրատաքի տուլլար, ևէթիմլէր,
իևթիյար վալիտէյն գան ևաչ տէօքէրէք, տէրինտէն
չըգան ահ ու էնինլէրինի սէմայա րէգի՛ էյլէտիլէր.
պէօյլէլէրին ճան տայանմազ ահ ու զարլարընը չօգ
տէֆ՛ա քէնտիմ իչինթիմիչիմ տիր։ Հաթթա Տամատ
Մահմուտ փաչա պիւէ օլ դատար նէֆթրէթ էթմիչ
իտի քի, «Պու րէժիմ պագը գալարգճա քէմինքլէ-
րինի պիւէ Թիւրքիայա կէօթիւրմէչէլէր» տէյիւ վա-
սիյէթ էյլէմիչ տիր։ Ինչէ պու ֆէրևատլար 'ասքէր-
լէրին Բապզընընն հուգուրընա չըգմազա, Փարա-
ւոնըն գալպինի սէրթէչէտիրէն պունլարը տա էօյլէ
թէրք էյլէտի քի, ևէմինլէրինէ գարշը պիր վէճհվէ
թէպրիյէ էտիւէմէզ սուրէթտէ խաթա ի 'ադիմատ
պուլունմալարընլէ «Ինթիգամ պէնիմ տիր, ճէզայը
պէն վէրէճէյիմ» տէյէն Բապ՝ կէնճ գահրէման-
լարընը գարա դուչ կիպի սիւր'աթլէ իւղերլէրինէ
սէվգ էակիպ, անլէրին ևէաիյլէ հուգուրընա չըգան
ահ ու զարըն ինթիգամընը անլէրտէն ալսըն։

'Ապտիւլ Համիտ տէրհալ խալ' էտիլիպ, քէնտի-
նէ թէպլիղ էտիւտի, վէ օլ թէպլիղաթ պէնգինի
աթարբարագ, քէնտինի Բաղտատար վատիչահ մի-
սիւլու տիթրէթտի, վէ պալատը «Հիչ տէյիւ իսէ
'էօմրիւմ պանա պաղըչլանսըն, վէ ֆամիլևամ վէ
էվլատլարըմ իւէ ևաչայըմ» տէյէրէք աճը կէօզ ևաչ-
լարընյէ ֆէրհատ ու ֆիղան էթմէյէ, վէ հէր չէյի
էլինտէն ալընարագ, մահպուս էտիւտի, ևէրինտէ
իսէ ուզուն վադթ մահպուս հալինտէ զօյմուշ օլ-
տըղը պիրատէրի օթուրմուշ, իճրա ի սալթանաթ
էտիյօր։ Հէվի պունլար քէնտիսի իչինն աղրըլարընն
պիտայէթի օլուպ, 'ատալէթ սահիպինին քէնտինի
թէնին վէ ճանը իւէ ճէհէննէմէ աթաճաղը կէրիտէ
տիր։ Ռէզալիք քէնտի ավանէսի տախի քիմիսի իպ-
րէթ ի 'ալէմ օլմազ իւզրէ մէյտանլարտա ասըլտը-
լար, քիմիսի միւտտէթ ի 'էօմրլէրէնտէ գալ'ապէնտ
էտիւտիլէր, քիմիսի տէ ֆիրարի օլարագ, կիւնահ-
լարընըն էօյչիւսիւնիւ տօլտուրմազա չալըշըյօրլար։
«Նէֆսի իչինն զէնկին օլուպ Ալլահ իչինն զէնկին
օլմայան հէր քիմսէ պէօյլէ տիր։» Պէօյլէճէ անլէ-
րին ֆասիա ինլէրի տաղըլըպ, ավլարը զալիմ փէնս-
չէլէրինատէն ալընտը. զիրա «Ատէմ օղուլլարընն
րէզիլլէրի եւճճէլինճէ, ֆասըգլար էթրաֆտա կէ-
զինիրլէր։» 'Ատիլ վէ գատիր Ալլահ կէնճ արսլան-
լարըն գուվվէթլէրինի արթըրըպ, նուֆուզլարընը
քէսքին էտէրէք, 'ատալէթին մաթլուպաթընը
թէքմիլ էյլէյէ։ Ամին։

Թէ'աճճիւպ էտէրիմ, Սատամա վալի ի ճէհտինին
օլ վիլայէթ տախիլինտէ Իսլամ մագթուլլարընն 'ա-
տէտի էրմէնի մագթուլլարընընքինտէն չօգ ավր
բահօրթընա ինանատիլսէ իտիմ, էրմինիլէր հադ-
դընտա ֆարգը պիր թէսավվուր էակինիր իտիմ.
լաքին պու պանա կէօք եէրտէն սիւքսէք օլարդը
դատար հագիգաթտան ուշագ տըր։ Հէմ տէ թէ-
լէկրաֆընտաքի «Իսլամիյէթի դապուլ էթմիչ գարը-
լար վէ դըզլարըն քէնտի քիւհսելէրինէ ի'տատ է-
տիմէսի միւչքիլաթա պա'հս օլաճաղընտան, չիմ-
տիւիք անա թէչէպպիւս էակիմէսի քհար ը 'ադլ
տէյիւ տիր» տէտի։ Տախիլիյէ նազըրը տա էհմա-
միյէթ վէրիպ, անը Ազգային Ժողովըն հօլլատղը
խուսուսի հէյ'էթէ կէօսթէրտի։ Պելէնէ կէմիկ
Խրիսթիյան գարըլարընը տա Իսլամլար «Պուն-
լար նիքեահնը գարըլարըմզ տըր» տէմէքլէ ալըպ
կէօթիւրտիւէր, անլէր քի ևա անլէրին գօճալարը-
նը էօտիւրէնլէր, ևատա չէրիքլէրի իտիւէր։ Ան-
լէր տէրտէսթ էակիմէյիպ տէ գարըլարըն թէպիմի
'ադայիպ տիր։ Միւթէմէտտին 'ալէմ էյի չէյլէր օ-
լաճագ մէ՞մուլ էակիյօր իսէ տէ, պէօյլէսի վազը'ա-
լարա նիսպէթէն էն ֆէնա չէյլէրին վուգուբ' պու-
լաճաղընը տա մէ՞մուլ էակիյօր։

Վաթանտան վէ միլլէթիմիզտէն ուշագ իսէք
տէ, Մր. Փօլ Գուրևան վէ Լուտեր Զօրպագճեան
Թօրոնթօտա վէ մախտուսմըմզ Պատ. Սամուէլ
Համիլթընտա իչէյէրէք, միևհթագճիւնէ 6 պին տա-
լէր գատար ի'անէ ճէմ' էտէրէք Մր. Փիթէ հօլա-
տըլար։ Էվվէլ Պօյնու Եօղանէան Ճաբոնէան իսմիյէ
մա'բուֆ իտիմ, չիմակ իսէ գալըրըմ,

ԳԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Գահատա, Ճունիս 26, 1909

ՇՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մէպ'ուռուն ՀԵՂԼՈՒՆԻՆ 113 ՆԵՐ ՏԵՐԻՆ' Ը 'ՈՒՄՈՒՄԻՑ.

—Միւղաքէրաթ՝ մէպ'ուսանտան պա'զըլարը թա-րաքընտան թալէպ ի մէ"զունիյէթի միւհթէվի վէ-րիլէն թագրիր իւզերինէ էնճիւմէն ի մախսուսըն հաղտըղը տէր քէնարլարըն գրա"աթըլէ պաչլատը, վէ մէ"զունիյէթ թալէպինտէ պուլունան զէվաթըն արզուլարը իս'աֆ օլունար։ Պունտան սոնրա կէ-չէն իմթիմա'տա միւղաքէրէսի իքմալ էտիլէմէյէն թա'թիլ ի էշղալ նիզամնամէսի լայիհասընըն միւ-ղաքէրէսինէ պաչլանար։ Գապինէ նամըսա իզահաթ վերմէք իւղրէ կելմիշ օլան Նաֆի'ա մէքթուպճըսը 'Սալի պէյ քիւրսի ի խիթապէթէ կելերէք թա'թիլ ի էշղալ իլէ սէնտիգալարա տա"իր թաֆսիլաթա կի-րիշմէք իսթէմիշ իսէ տէ, պու սըրատա հասըլ օ-լան կիւրիւլթիւլէր 'վէ Սըտգի պէյին «Տէրս իս-թէմէյիզ» հօլունտաքի իխթիարը իւզերինէ միւչա-րիւէյ մէճլիսէ իթիտալ թավսիյէ էտէրէք պա'զը նասիհաթլարտա պուլունմասը իւզերինէ մէպ'ուս-սանտան պիրինի «Մէճլիս թէնգիտ օլունմազ պէյ էֆ.,» սէօզլերինյէմուգապէլէ էթմիշ տիր։ Վարդ-գէս էֆ. տախլ իխթիրազաթտա պուլունմասը իւ-զերինէ րէ"իսի մէճլիսին իխթիրազաթընա տիւչար օլմուշ տըր։ Վարդգէս էֆ. սէօզիւնէ տէվամլա տէմիշ տիր. քի. «Հէվինիզ պիւրսինիզ քի Լութ-ֆի պէյին թէքլիֆի իւզերինէ սէնտիգալարըն 8ինճի մատտէտէն թաա' էտիլերէք հիւքիւմէթ թարաֆընտան պիր գանուն գալէմմ ալընմասը [էքսերիյէթլէ գապուլ օլունտու։ բիյասէթ հէյ"էթէ թէպիղ էթ-տի. թաատիգ էտիյօսրընըզ տէյիլ մի» սէօլէր. «Էվվէթ,» «Պայըր» Վարդգէս էֆ.« Տանա սէօյլէսէմ աղղըմտան պաչգա չէյ չըղաճագ. էօյլէ իսէ պէն կիտիյօրըմտէմիշ տիր» Պու սէօզլեր իւզերինէ վերէ-ճէյլ իզահաթտան սարֆ ը նազար էտէրէք քիւրսի ի խիթապէթտէն էնմիշ տիր։ Պունտան սոնրա պիր խայլի մէպ'ուսլար պու մատտէնին լէհ վէ 'ալեյհին-տէ իտարէ ի քէլամ էթտիլեր։ Նիհայէթինտէ 'ու-մումա միւթէ'ալիդ խըտմէթ իֆա էտէն միւ"էսսէ-սաթտա սէնտիգա թէզքիլի մէճմուռ' օլտըղընա տա"իր օլան 8ինճի մատտէ օգուննարագ թա'ղին ի էտամի սուրէթիյլէ րէյէ միւրաճա'աթ օլունտը։ Ադրանըն նէթիճէ ի թաանիֆինտէ սէնտիգա մէճմու-'էյէթինէ տա"իր օլան պու մատտէ 33 րէյի մուխա-լիֆէ գարչը 133 րէյ իլէ գապուլ էտիլտի։ Պիտա-յէթէն թա'թիլ ի էշղալ դանուներընըն տա"իր մատ-տէլերի օգուննարագ 'այնէն գապուլ էտիլտիյի կիւլի միւ"էսսէսաթ ը սընա'իյէ վէ թիւճճարիյէ իլէ մա'-տէնլէր էտհապը պէյնինտէքի մու'ամէլաթտան պա-հիս օլան մատտէ ի միւնզամմէ թայ էտիլտի։ Պա-տէհու 'Ապտիւլ Համիտին պօրճլարընըն թէ"սիյէ-սինէ մախսուս օլան գանուն լայիհասընըն հէյ"էթ ի 'ումումիյէսի պիր չօգ միւղաքէրաթ վէ միւպա-հասաթտան սոնրա 'այնէն գապուլ էտիլտի։ Զապ-թիյէ նազըրընըն նէֆի զէմանընտաքի մա'աշլարը-նըն քէնտիսինէ թէ"սիյէ օլունմասընա տա"իր էն-ճիւմէն մազպաթտասը գրա"աթ էտիլէրէք մէճլիսէ իսթի'տանըն բէտտինէ գարար վէրիլտի։ Մէճլիսին 114ինճիւ իմթիմա'ը 'ումումիսինտէ Իրանլըլարըն Թէհրանա զալիպիյէթ ի քնամլէ իլէ տախլ օլուպ մէճլիս ի մէպ'ուսանըն քիւչատ վէ Շահըն խալ'ը իլէ կէրինէ Ահմէտ Շահըն նատպ էտիլտիյինէ տա-"իր էնճիւմէն ի Սա'ատէթ ի Իրանիանըն թէլէկրաֆ իլէ մէշրութիյէթ ուղուրընտա խըտէմաթ ը պէր-կիւզիտէլերի մէսպուգ օլան Իրան ահրարընտա մէճ-լիս նամըսա պէյան ը թէպրիք էտիլմէսի թէքլի-ֆինի հավի պուլունան թագրիրլէր օգուննմըշ, վէ հէր իքիսի փէք մէտիտ վէ սիւրէքլի սուրէթտէ ալ-գըշլանարագ մուվաֆֆագիյէթ ի վագը'ա թագտիր էտիլմիշ վէ թէլէկրաֆ հագըմասը թէքլիֆի տէ գապուլ օլունմըշ տըր։ Իքինճի տէֆ'ա օլարագ, Պէնկազիտէն մէպ'ուսլըղա ինթիխապ օլունան Եու-սուֆ Շէրֆվան պէյ հագդընտա կելէն մաղպաթա օգուննուպ րէ"յէ լէհէլմիւրաճա'ա միւմանիլէյհին գապուլընա դարար վէրիլտի։ Իսթանպոլ վիլայէ-թի թէչքիլաթը հագդընտաքի լայիհա ի գանունի-յէնին հէյ"էթ ի 'ումումիյէսինէ տա"իր րէ"իս ի մէճ-լիս իզահաթ վէրտի, վէ գապուլընը թէքլիֆ էթտի։ Տախլիյէ միւսթէչարը մէզքիւր գանուն լա"իհասը-նըն միւղաքէրէսինին թէ"խիրինի թէքլիֆ էթմիշ իսէ տէ, թէ"խիր ֆիքրի գապուլ օլունմայարագ գանուններն հէյ"էթ ի 'ումումիյէսի գապուլ էտիլէ-րէք մատտէլերին միւղաքէրէսինէ կէչիլտի։ Ներ-մի տա"իրէ ի պէլէտիյէլերտէն 10ընըն լաղվըյէ տի-կէրլերինին իպղա էտիլտիյինէ վէ խուսուսաթ ը սա"իրէյէ տա"իր Գօզմիտի էֆ. Թարաֆընտան սէրտ օլունան միւթալա'աթ թավսիյ օլունտու։ 4ինճի, 5ինճի վէ 6ինճը մատտէլերին տախլ 'այնէն գա-պուլընտա էքսերիյէթ հասըլ օլարագ, գանուններն 1ինճի միւղաքէրէսի խիթամ պուլմուշ տըր։ Պունը միւթէ'ադդիտ ճէմ'իյէթլէր գանուններընըն 2ինճի միւ-ղաքէրէսինէ կէչիլտի, վէ 3ինճիւ մատտէյէ գատար օլան մէվատտը գանուններէ 'այնէն գապուլ օլունտու։ Գավմիյէթ վէ միլլիյէթ էտաալարը իւզերինէ ճէմ'իյաթ ը սիյասիյէ մէճմուռ' օլտըղընա տա"իր օլան մատտէ 1ինճի միւղաքէրէ էհտասընտա թայ

էտիլտիյի էնճիւմէն թարաֆընտան պէյան էտիլտի։ Ֆէրիտ փաշա նամընա օգունան պիր թագրիրտէ «Մէզահիպ ի մուխթէլիֆէյի գավմիյէթ վէ ճինսիյէթ էասը իւզէրինէ ճէմ'իյէթ թէչքիւլ հադը վէրիլիրսէ, մէչրուխիյէթին սուգուխիյէ իթթիհատ ը 'Օսմանիյէ մուհիմմ պիր տարպէ վուրուլմըշ օլաճագ տըր,» տէնիլիյօր իսի։ Դօզմիտի էֆ. «Ֆէրիտ փաշա նամընա օգունան պու վարագա իլէ փաշա հազրէթլէրինին ճէմ'իյէթլեր թէչքիւլ արզուսընտա օլմատըդը անլաշըլըյօր։ Պունտա հադգլարը տա վար տըր, պիրա քէնտիլէրինին տէվրէ ի ճէլատէթի սէտարէթփէնահլէրինէ նիհայէթ վէրէն պու ճէմ'իյէթլեր օլմուշ տըր» մուգատտէմէսի իլէ սէօզէ պաշլայարագ, «Պիր գավմը քէնտի գավմիյէթինտէն պաս էթմէք սէլահիյէթինտէն մահրում պրագըր իսէք, պիթթապի' օ իթթիհատա գալպի իլէ կիրէմէզ։ Պունլար Ֆէրիտ փաշանըն միւթալա'աթ ը գա'իֆէսինտէն պաշգա պիր չէյ տէյիլ տիր։ Փաշանըն պու պապտէքի իսրարը ճինայէթ էասընը մուհաֆաղատան պաշգա պէլգի թէչքեքիւլ էաէն ճէմ'իյէթլէրին վիճուտինտէն հուսուսէ կէլէն խօչնուտսըզլըգ տըր» տէյէրէք մատտէնին թայ օլունմասը ֆիկըրինտէ պուլունտու։ Պու մատտէյէ տա'իր միւզաքէրաթա կիրիշմէք իսթէյէնլէրին քէսրէթինէ պինա'էն, անըն միւզաքէրէսի էրթէսի իճթիմա'ա թէ'խիր էտիլտի։ 115ինճի իճթիմա'ատա իշպու տէօրտիւնճիւ մատտէյէ տա'իր թէքրար ուղուն ուգատիյէ միւզաքէրաթ ճէրէյան էթտի, վէ 'ադըպէթ թա'նին ի էասմի իլէ արայա միւրաճա'աթ էտիլէրէք 69 րէ'յէ գարշը 90 րէ'յ իլէ տէօրտիւնճիւ մատտէնին իպգասընա գարար վէրիլմիշ տիր։ Ֆէզալիք Ատանայա կէօնտէրիլճէք միւվազէնէ էնճիւմէնի թարաֆընտան գալէմէ ալընան 3 մատտէլիք լա'ինա ի գանունիյէ օգունմըշ տըր։ Պունըն վնճի մատտէսի վէրիլէն 30 պին լիրատան մա'տա Ատանա վիլայէթինէ 100 պին վէ Հալէպ վիլայէթինէ 20 պին լիրա ի'թասը տըր։ Զնճի մատտէսի Ատանատա իղթիչաշտան տիւչար ը խասար օլանլարա սէրմայէ օլարագ 50 պին լիրա վէրիլմէսի տիր։ Յնճիւսի Մալիյէ վէ Տախիլիյէ նազարէթլէրինին անըն թաթապիղինէ մէ"մուր օլտուղլարընտան պահիս տիր։ Եուսուֆ Ֆէմալ պէյ սէրմայէ մադամընտա 50 պին լիրա ևէրինէ 100 պին լիրա վէրիլմէսինի թէքլիֆ էթմիշ, վէ միւմաիլէյէին թէքլիֆի պիրա ի'թիրազ գապուղ օլունմուշ իսիյի կիսի, 120 պին լիրա ի'անի ի'թասը պաղընտաքի թէքլիֆի տախի գապուղ օլունմըշ տըր։

Մ.-ընենվէյ. Իրրէհոպէն վաղար կիւնքի նուսախէսինտէ «Մուհաճէրէթ է'թմէյինիզ» սէրլէվհասը ալթընտա էրմէնիլէրէ խիթապէն միւ"էսսիր պիր պէնտ եազմըշ տըր։—Զաթ ը հազրէթ ի Փատիշահի րէֆագաթ ը չէհրիյարիլէրինտէ խըտիվ ը Մըսըր 'Ապպաս Հիլմի փաշա հազրէթլէրիյլէ չահզատէկհան հազրէթլերի օլտուղը հալտէ Փաղար էրթէսի Թօփդափու սերայ ը հիւմայունընը վէ Խըդիվի զիյարէթ պուլյուրմըշլար տըր։ Զաթը Շահանէ Պաղդադ գասր ը հիւմայունընտա իսթիրահաթ էթտիքտէն սոնրա պահրէն Տօլմա պաղչէ սերայը հիւմայունընա 'ավամէթ էթմիշ տիր։—Լօնտրայա 'ազիմէթ էտէն 'Օսմանլը հէյ'էթ ի մէզ'ուսէսի ինկիլիզէրրա գրալը Թարաֆընտան գապուղ օլունմըշ վէ գըրալա խիթապէն Զաթ ը Շահանէնին նամէ ի հիւմայունը թագտիմ գըլընմըշ տըր։ Գրալ պէյանը մէնհունիյէթլէ Թիւրքիանըն րէֆահ ու սա'ատէթի թէմէննիյաթընը թէզգյար էյլէմիշ տիր։ Րէսմի գապուղ էսնասընտա, գրալիցա իլէ վէլի'ահա փրենս որ կալ նէզտ ի գրալիտէ հազըր պուլունմըշլար տըր։ Սիւլէյման Ալպհաթանի էֆ.՝ սէլամ ը չահանէյէ 'արզ ու թէպլիղ էթմէսիյէ գրալ Զաթ ը չահանէյէ հիսսիյաթը իհթիրամքեարանէսինի գայէթ պէլիղ սուրէթտէ պէյան էյլէմիշ տիր։ —Սէլանիքտէն ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, 'Ապտիւլ Համիտ Ցուլիս 10 միւտի չէնիքլէրինէ իչթիրաք էթմէք իւղրէ Սէլանիք Պօն Մարչէսինտէն ֆէնէրլեր, պայրագլար, լեվհալար սաթըն ալմըշ տըր։—Իպոմ զազէթասը սահիպ ի իմթիյազը Ահմէտ Ճէվտէթ պէյ պու հաֆթա զարֆընտա Տէրիսա'ատէթէ կէլէրէք Իպոմ վէ Էնթէնթան ղազէթալարընը նէշր էյլէյճէք տիր։—Ճիտտէտէն 50 միլ պու'տ ու մէսաֆէսէ Պուհէյրա գայալարը ճիվարընտա 450 'Օսմանլը ասքէրինի համիլ օլան պիր վափօրըն գարայա օթուրտըղը էնտատէ թէլէֆ օլտուղը վէ գալան թագրիպէն 300 նէֆէրինին տախի Ռչնէնէնա վափօրը Թարաֆընտան թախլիս էտիլմիշ օլմասընա մէպնի գօմանտան իլէ զապթիան ը 'ասքէրի գափտան Մ. Ֆէրիյէ Թէչէքքիւր էթմիշլեր տիր։—Փաղար էրթէսի կիւնիւ Ֆաթիհտէ, Պայազիտէ, Այասօֆիատա 13 քիչի ասըլմըշ օլուպ, Վոլէքան ղազէթասը միւ"էլլիֆի Տէրվիշ Վահտէթի, էրզրում գօմանտանը ելուսուֆ վէ Գապա-Սագալ Մէհմէտ փաշա պունլարըն արասընտա պուլունմագատա իտի։—Փէնճչէնպիհ կիւնիւ Ֆրանսա սէֆիր ի ճէտիտի Մ. Պօմփար ճէնապլէրի սէֆարէթէ մա'իյէթ վափօրըյէ չէհրիմիզ միւվասէլէթ էթմիշ վէ տօղրուճա Թարապհատա քեա"ին Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ 'ազիմէթ էյլէմիշ տիր։ —Կիրիտ ճէզիրէսինէ տա'իր Ինկիլիզէրրա, Ֆրանսա, Րուսիա վէ Իթալիանըն Տէրիսա'ատէթ սէֆիրլէրի Թարաֆընտան

տան Պապ ը 'Ալիյէ Իֆենտիյինի Նազմըյ օլ-
ադըմզ նօթայա Փէնճէնպիհ կիւնիւ ճէվապ վէ-
րիլմիյ տիր։ Իչպու նօթատա սիւֆէրա ի միւչարի-
լէհիւմ Թարաֆընտան վէրիլէն նօթանըն պիլճիւմ-
լէ նօգթալարընա Իֆիրազ էհիլմիյ տիր։ —Թահ-
պրմօ տէյօր քի, չայ' օլան րիվայէթէ Նազարէն,
կէօյա Եըլտըզտա զուհուր էտէն ժուրնալլար ար-
սընտա փաթրիդ Եօաքիմ էֆէնին տախի պիր գաչ
ժուրնալը պուլունտըղընտան, Իթթիհատ վէ Թէ-
րագդը ճեմ'իյէթի պունտան տօլայը մէվգը'ի սար-
սըլմըյ օլան Փաթրիդ էֆ.յէ Րում մէպ'ուլարընս-
տան պիրի վասըթասըյլա իսթի'ֆա էթմէսինի ի-
սաս էթհիրմիյ տիր։ Պու պապտէ իմրա էթհիյա-
միզ թահգիգաթա Նազարէն, Փաթրիդ էֆէնտինին
ժուրնալ 'ատտ էհիլէպիլճէնէք հիչ պիր էվրագը օլ-
մայըպ, օլսա օլսա փաթրիդխանէ ումումըրընա 'ա-
'իտ պա'զը էվրագ պուլունապիլիր քի, պունտան
տօլայը տա Փաթրիդ էֆէնտինին մէվգը'ի հիչ պիր
վագթ սարսըլմըյ օլամազ։ —Րումմա զաղէթաւար-
տա օգունտըղընա կէօրէ, Իթթիհատ վէ Թէրագդը
ճեմ'իյէթի ա'զասընտան Փրէնս 'Ազիզ փաշա իլէ
Տօգ. Պէհէտտին Շաքիր պէյ վէ Ադամ կէօչէհան
էֆ. օֆօմօպիլ իլէ Ֆէնէրէ 'ազիմէթլէ Րում փաթ-
րիդի Եօաքիմ էֆէնտիյի զիյարէթ, վէ միւչարիլէյհի
ճիւմ'ա կիւնիւ ճեմ'իյէթի միւհթէրէմ Թարա-
ֆընտան Եըլտըզ սէրայընտա քէչիտէ էհիլէճէք զի-
յաֆէթէ տա'վէթ էյլէմիչլեր տիր։ Էօնա ի միւ-
լագաթտա Փաթրիդ էֆէնտի պիր միւտաէթտէն պէ-
րու Րում միլլէթի իլէ րուհպան զիւմրէսի 'ալէյ-
հինէքի Թա'զիպաթտան չիքմայէթ էյլէմիչ, վէ
'Օսմանլըլար իլէ Րումլարըն ուխուվվէթլէրինի
ֆի'լինէն տէ իպրազ էյլէմլերի լազըմ կէլտիյինտէն
պահս էյլէմիչ տիր։ —'Օսմանէղէը Լօյոըն Ա.յվալըզ-
տան ալաըզը մա'լիւմաթա կէօրէ, մահալ ը մէզ-
քիւրէէքի իտարէ ի 'էօրֆիյէ վէ գասապա էթրա-
ֆընտաքի 'ասքերի գօրտօն գալաբրըլմըզ վէ 'ասքէ-
րին պիր գըսմը Սէլանիյէ ի'ատէ էհիլմիչ տիր։ —
Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Ուրֆատա չիտտէթլի
սըճագլար տէվամ էտէրէք, միղան իւլ հէրարէ
կէօլկէտէ 40 տէրէճէ Սառնթիկրատը Թէճավուզ
էթմիչ, վէ իքի կիւն իչինտէ տէօրթ քիչի հէրա-
րէթտէն վէճաթ էյլէմիչ տիր։ Հալէպտէ տախի
պունա դարիպ չիտտէթ ի հէրարէթ հիւքմֆէրմա
իմիչ։ —Թահպրմօ զաղէթասընըն վէրտիյի մա'-
լիւմաթա նազարէն, տէվլէթ ի 'Օսմանիյէ իլէ Եու-
նանիսթան հիւքիւմէթինէ Թէպլիղ օլունմագ
իւզրէ, մու'ազամ տէվլէթլէր Թարաֆընտան պիր
նօթա իհզար էհիլմէքտէ իմիչ։ Մու'ազամ տէվ-
լէթլէր պու նօթատա հիւքիւմէթէյն պէյնինտէ
գաթ' ը միւնասէպաթը լնթաճ էտէպիլէճէք հարա-
քճաթան Թէվադգը օլունմասընը Պապ ը 'Ալիյէ
վէ Ամէրինա գապինէսինէ պիրթէպլիղ մուհարէպէ

զուհուրընը մէն' էտէճէքլէրինի վէ մէսա'իլ ի ճա-
րիյէնին սուլհէն Թէսվիյէ էհիմէսի արգուսընտա
պուլունտըգլարընը պիլտիրէճէքլեր իմիչ։ —Մալի-
յէ նազարէթինին քէֆալէթիյլէ Շէհիր էմանէթի-
նէն մէսարիֆաթ ը միւպրէմէսինէ սարք էհիլմէք
իւզրէ պէլէտիյէ նամընա Պանգ ը 'Օսմանիսէն 17
պին լիրանըն իսթիգրազընա մէճլիս ի 'ումումի ի
պէլէտիյէճ գարար վէրիլմիչ տիր։ —Մէ'արիֆ նա-
զարէթի ախիրէն մէ'արիֆ միւտիրլիքլէրինէ կէօն-
տէրտիյի թահրիրաթ ը 'ումումիյէտ զայր ի Միւս-
լիմ չակիրտանըն չէրա'իթ վէ էվսաֆ ը լազըմէյի
հա'իզ օլտըգլարը հալտէ, տէրհալ մէքտէպլի ի
բէմամիյէյէ գայտ ու գապուլլարընը էմր ու իշ'ար
էյլէմիչ տիր։ —Մէճլիս ի մէպ'ուսան տա'իրէսինին
Թէվսի' ու թա'միրի ֆիքրինտէն սարֆ ը նազար
օլունմըչ տըր։ Կէլէճէք տէվրէ ի իճթիմա'իյէտէ
մէպ'ուսան Զըրազան սէրայընտա իճթիմա' էտէճէք-
լէը տիր։ Սէրայ ը մէզքիւրընն պէօյիւք սալօնը
մէպ'ուսանա, քիւչիւք սալօնը տա ա'ճանա թախ-
սիս էտիլէճէք, վէ միւսաֆիրլիյն ի միւ'Թէպէրէ
իլէ սիւֆէրա ի էճնէպիյէյէ պիր սալօն այրըլա-
ճագ տըր։ Մէճլիս ի մէպ'ուսանա մախսուս օլ-
մագ իւզրէ Սէրայ պուրունընտա ինչա օլունա-
ճագ սէրայըն էմր ի ինչասընա տախի կէլէճէք
սէնէէտէն իֆթիսարէն պաչանաճագ վէ ինչա'աթ
իւչ սէնէ զարֆընտա նիհայէթ պուլաճագ տըր։ —
Փարիսէն Ցուլիս 19 Թարիխիյլէ չէքիլէն պիր
Թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիյօր քի, Լօթա Ա.ֆայէր
զազէթասընըն իխպարաթընա նազարէն, Թիւրքիա
իլէ Պուլղարիսթան արասընտա Թէճավիւզի վէ
Թէտաֆի'ի պիր իթթիֆագ ադտը իչիւն միւզա-
քերաթա իպթիտար օլունմուչ տըր։ —Պուլղա-
րիսթան տարիւֆիւնուն Թալէպէ վէ Թալիպաթընա-
տան պիր խայրսը Ցուլիս 10/24 միլլի չէնիլիյնտէ
հազըր պուլունմագ իւզրէ Սալը կիւնիւ չէհրի-
միզէ միւվասէլէթ էտիպ, 'Օսմանլը տարիւֆիւ-
նուն Թալէպէսի Թարաֆընտան իսթիդպալ էտիլ-
միչլեր տիր։ Պու միւնասէպէթլէ րէսմի խօչամէ-
տիյլ միւպէյհին նուՀԹզլար տախի իրատ էհիլմիչ
տիր։ — Սուլթան զատէ Սապահէտտին պէյ է-
ֆէնտինին պէրայը Թէպտիլ ի հավա վէ իքի այ
միւտաէթլէ Զարչընպիհ կիւնիւ չէմէնտըֆէրլէ էվ-
բօիայա 'ազիմէթ էթհիյէ իչհտիմիչ տիր։ —
Մադամը մէչէյհէթտէն պիլ 'ումումի նա'իպ վէ
միւֆթիլէրէ քճաֆէթ ի պիլտաը Իսլամիյէ 'իլէ-
մա, վէ մէչայիխինէ խսիթապէն պիր պէյաննամէ
նէչր էհիլմիչ տիր։ Պու պէյաննամէ էն քիւչիւք
գարիյէլէրէ վարընճայա զատար մէմալիք ի 'Օսմա-
նիյէնին հէր նօգթասընա Թա'միմ օլունաճագ վէ Բա-
մազան ը չէրիֆտէ 'իլէմա ի քիրամ Թարաֆընտան
պու զէմինտէ մէվա'իզտէ պուլունըլաճագ տըր։
Պու պէյաննամէ էհալի' ի Իսլամիյէ պէյնինտէ Թէ-
քէլլիւմ օլունան պիլճիւմլէ լիսանլարա Թէրճէմէ էհ-
միչէճէք տիր։

— Պուլկարիսթանըն Տէրիսա'ատէթ սէֆարէթինէ թա'նին գըլըխան Մ. Սարաֆօֆ՝ ի'թիմատնամէսինի Զաթ ը Շանանէյէ թագտիմ էյլէմէք իւզրէ կէչէն Ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ մէրասիմի լազըմ իլէ սէրայ ը հիւմայուն'ա 'ազիմէթ էթմիչ տիր։ — Րուսիսանըն Տէրիսա'ատէթ սէֆիր ի սապրգը Մ. Զէնովիէֆ կէչէն Ճիւմ'ա էրթէսի կիւնիւ Փէթէրսպուրկա միւթէվէճճիհէն Տէրիսա'ատէթաէն հարէքէթ էթմիչ օլաըղը կիպի, տէվլէթ ի միւշարիւէյհա սէֆիր ի ճէտիտի Մ. Զարիւօֆ Զարչէնպիհ կիւնիւ Սէվաստոփոլատն չէհրիմիզէ միւվասէլէթ էյլէմիչ վէ հէյ'էթ ի սէֆարէթ վէ սա'իր ղէվաթ ը միւ'թէպէրէ թարաֆընտան իսթիդպալ օլունմըշ, վէ տօղրուճա Պէօյիւքտէրէ բըսնթըմընա չըգմըշ վէ Րուսիա սէֆարէթխանէսինէ 'ազիմէթ էթմիչ տիր։

Կիւչիւք ահվալնամէ. Մէհմէքէթաէն հիճրէթ էտէն էրմէնիլէրին սայըսը չօղալտըղընտան թիւրք զազէթալարը էրմէնի վաթանտաշլարընա պու տիյարտա գալըպ իտարէ ի մէչրութէնին նի'մէթլէրինտէն քէնտիլէր իլէ պիրլիքտէ իսթիֆատէ էթմէկէրինի թավսիյէ էթմէք իւզրէ պէնտէր նէչր էյլէմէքտէ պուլունմուշ ապրլար։ — Ճէպէլի Պէրէքէթ տիվան ը հարպը Ճէպէլի Պէրէքէթ մութասարրըֆընըն սէպիլինի թավսիյէ էթմիչ իսէ տէ, անըն Ատանա տիվան ը հարպը հուզուրընտա մուհաքէմէսի թալեպ էտիլմիչ տիր։ — Ատանատա 324 Իսլամ, 32 Հրիսթիյան, Թօզան վէ Ճէպէլ ի Պէրէքէթտէ 212 Իսլամ վէ 72 Հրիսթիյան մահպուս պուլունմագտա ապրլար։ — Տօք. Րէճէպեան իլէ պէրապէր Պզտիկեան էֆ.նին տաւխի սէպիլի թավսիյէ էտիլտիյի հազըրլըյօր։ — Քէսապ վէ Անթաքիատաքի միւհէճճինէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան վէրիլէն ի'անէնին օն օնպէշ կիւնտէն պէրու դաթ' էտիլտիյի անլաչըլարագ պէյնէլմիլէլ ի'անէ գոմիսիօնը բէ"իսի Մր. Փիթ պու խուսուսը տաւխիլիյէ նազարէթինտէն սիւ"ալ էյլէմիչ տիր։ Միւչարիւէյհ ի'անէնին տէվամ էտիլմէսինի ատրճալ էմր էթմէկլէ պէրապէր ի'անէնին գաթ' էտիլմէսինին սէպէպինի մահալլինտէն սիւ"ալ էյլէմիչ տիր։

Ինճ. ճէմ. Գօնիա գօլէճի Միւատիրի Փրօֆ. Ռ. Հայկազեան Թա'թիլի Իավիչէրատտա կէչիրմէկը իւզրէ տիր։ Միւ"էսսէսէ ի մէզքիւրէնին ի'թիալ տիվիլօմա պէյնէթի Ցունիս 18 Ճիւմ'ա կիւնիւ իճրա օլունմուշ օլուպ, տիֆիւզիւքը էֆ.էր տիվիլօմա ալմըշլար տըր. Ցարութիւն Դանիէլեան (Թօնիա), Լեւոն Գասարճեան (Սըվաս), Հրանտ Ապաճեան (Գայսէրիյէ), Սրբուհի Թօսունեան (Գօնիա), Հիվիկրատ Թահրիչճի օղլու (Պէյրմիրէթ), Օհան Մօսկոֆեան (Սըվազ), Պօղոս Դանիէլեան (Գօնիա)։

Տիվիլօմալարը Ֆէրիդ փաշա հազրէթլէրի ի'թիա էյլէմիչ տիր։ — Լեւոն էֆ. Լեւոնեան Պէյրութ Ֆիլոլիյէ մէքթէպինին Թիւրքճէ մու'ալլիմլիյինէ տա'վէթ օլունմուշ տըր։ Միւմարիէյհ 'անասլ 'Այնթապլը օլուպ, Մ. Թ. գօլէճի մէ"զունլարընտան տըր։ Պու սէնէ տախի Նիւ Եօրգըն Գօլըմպիա տարիւֆիւնունընըն Թէաէրը գօնճ տա'իրէսինտէն մէ"զուն օլմուշ տըր։ — Տօք. Շէվքըրա Հասանպէյլիտէ վէ ճէպէլ ի Պէրէքէթին տիկէր ճիհէթլէրինտէ միւհիմ թառիխէ 'ազիմ իսրտմէթլէր իճա էյլէմէքտէ տիր։

Էջմ. ճէմ. Ս. Կաթողիկոս էջմիածինէ կիտէր իճէն էտնա ի բահտա Անի չէհրինին խարապալարընա օղրամըշ, վէ օրատա իճրա ի հաճրիյաթլա մէշղուլ պուլունան Փրօֆ. Մարր դրաբար լիսանատա, վէ փէք միւ"էսսիր պիր ուսլուպլա միւշարիւէյհ խիթապէն պիր խօշամէտի նուաթը իրատ էյլէմիչ տիր։ — Ս. Կաթողիկոս հազրէթլէրի էջմիածինէ օլան պու հօշճուլուղը էտնասընտա հէր թարաֆտան հիւսն ի գաբուլ պուլմուշ տըր։ — Կիլիկիա Ս. Կաթողիկոսը 'Օսմանլը մէզ'ուսան մէճլիսինէ պիր թահրիրաթ կէօնտէրիլ, անտէ իրմէնիլէրին 600 սէնէտէն պէրու Տէվլէթ ի 'Օսմանիյէյէ սաորգ պուլունուպ հիւսն ի խըտմէթ իճա էյլէմիչ իքէն, նիհէ տէ մէզքիւր միւատէթ զարֆընտա նիչէ թէա'տիյաթ վէ թէ'ասրուզաթա մա'րուզ օլմուշ, չու իտարէ ի մէչրութէ տէվրինտէ պու նէվ' հալլարտան մասուն գալաճաղընը իւմիտ էտէր իքէն, անտէ տախի միսլի թարիխտէ կէօրիւլմէմիչ հագարէթ վէ թէ'ասիյէ տիւչար օլաըղընը պէյան, վէ Ատանատաքի տիվան ը հարպըն պու խուսուստա իճրա ի 'ատաւէթ էտիճէք եէրտէ 6 պիսուչ էրմէնիլէրի տախի պիղայր ի հազրն ի'տամ ճէվաբընա տիւչար գըլըզլարընը ղիբր էտէրէք 'ատիլ պիր մէհքէմէնին թա'ինինի իսթիրհամ էյլէմիչ տիր։

1909, Ցունիս. 8/21

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ. Էհ միւպէտ. գվնտը.	Լ. Օ.	101	30
Շ. Տէմիր Եօլ. Թահվ.	»	Ֆրգ. 174	62
Ա. Գրէտի Ֆոնսիյէ Էժիպսիէն	»	284	
Բ. » » »	»	249	25
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէտ	»	415	
Մէճիտիյէ ղրչ. 107 28	Գրըմից ղրչ.	50	
Մէճալիք ղրչ. 101 20	Լիրա Ինկլիզ »	109	34
Կիւմիւշ ուճգ. » 104	Կմշ. Հնթ. Ճսը »	60	00
Նափոլէօն 87 16	Գա'իմէ	8	64

ԻՄԹԱՆՊՕԼՏԱ
Ը. ԵԱՏՈՐ ՊԵՏՐԱՏԵԱՆ ՄԱՔՊԱ'ՈՒԸՆՏ ԹԱՋ' ՕԼՈՒՆՄԸԸ
Ձինուանանցուար եօգուրը Ամերիգան իսան

Յուլիս 26 , 1909. ՝ԻԼԱՎԷ Ի ՀԱՎԱՏԻՍ Ճիլտ 52 Ն. 30

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—·—

՝Իյոէ Ֆէւէ· Բուլմի Յուլիսին 10նաը կիւնիւնտէ ՝իյոի միլլի Տէրիսա՛ատէթտէ միալի նամէզհուա վէ մուԹանԹան պիր սուրէԹտէ իճրա էտիլմիշտիր։ Եէվմի մէզքիւրտէ Զաթ ը հաղրեԹի Փաթիշահի հուրրիյէԹի է եպետիյէ Թէփէսինտէ իճրա զըլընաճադ մէրասիմ մահալընա միւվասէլէթ պույուրմըշտըր, վէ պիլճիւմլէ էրքանը ՝իզամ վէ խանէտան վէ վիւքէլա, ա՛ման, մէզ՛ուսան, րիճալը տէվլէթ, հէյ՛էթ ի սիւֆէրա վէ սա՛իր հէյ՛էթլէր Թարաֆընտան իսԹիդպալ օլունմըշտըր։ Պունտան սոնրա զաթ ը ալի՛ ի Խօսրովանէ մադպէրի չիւհէտայա կիտէրէք, ապիտէ ի չուհէտայը հուրրիյէԹին իլք ԹէմէլԹաշը վազ՛ը րէսմինի իճրա պույուրմըշտըր տըր։ Րէսմ ի կէչիտ սա՛աԹ 2ի 20 տագիդա կէչէրէք պէտ էթտի։ Եվվէլէնէչը էտիլէն փրօկրամ մուճէպինճէ զրԹա՛աԹ ը ՝ասաքէրիյէ ի ՝Օսմանիյէ վէ մէքԹաԹիպ ի ՝ալիյէ ի ՝աս՛քէրիյէ Թալէպէսի, Պուվկար զապիԹիէրի հուզուրը Շահանէտէն միւրուր էթմիշլէր։ Պիլճիւմլէ էանաճ, քէԹխիւտալարըյլէ պիրլիքտէ վէ էլլէրինտէ պայրաղլար պուլունտուղը հալտէ, րէսմի կէչիտտէ հաղրը պուլունմըշտըր տըր։ ՝Ասրլարտան պէրի իսԹանպոլտա պէօյլէ պիր զալապալըզ կէօրիւմէմիշ իտի։ ՝Ումում մէքԹաԹիպլի ՝Օսմանիյէ Թալէպէ վէ ԹալիպաԹը պու րէսմի պէհիյնէ իչԹիրաք էտիյօրլար իտի։ ՀուրրիյէԹ Թէփէսինէ գարիպ պիր մէվզը՛ատէ ինչա օլունան Թագ ը զաֆէր 25 մէԹրօ Թուրընտա օլուպ, իւզէրինէ հէր իքի ճիհէթտէ «Եաչա՛սըն ՍուլԹան Մուհամմէտ խանը խամիս» ՝իպարէսի հազըրլըշ իտի։ ՝Իյոի միլիւոէ հաղրը պուլունմադ մագսէտի իլէ իսԹանպոլա կէլէնլէրին մըգտաըրընը 50 պին Թահմին էտիյօրլար։ Եալընըզ ՊուլղարիսԹանտան 2 պինէ գարիպ զիյարէԹճիլէր կէլմիշ տիր։ Ագչամլարըն վայլէԹախըն ալտըղը մէնզարէյի Թա՛րիֆ էթմէք միւշքիլ տիր. հէր եէր միւնէվվէր, հէր եէր նուր իտի։ ԻսԹանպոլ ճիհէթինտէ 100 պինլէրճէ պինալար վէ խանէլէր էմալընա հէնուզ Թէտաւիւֆ էտիլմէյէն պիր լէվԹաֆէթ վէ զէրաֆէթլէ տօնատըլմըշ իտի։ ՊէչիքԹաշ սէրայ ը հիւմայունու, պիլճիւմլէ սէրայլար, եալընլար, քէօշքլէր նուրլարա պիւրիւնմիւշ, տաէԹա Պին Պիր կէճէ հիքյայէլէրինի խաԹըրա կէԹիրէճէք պիր տէրճէտէ իտի։ Սէրայ պրունտա վէ Գըզ Դուլէսինտէ, Իւսկիւտարտա Զամլըճատա քէա՛ին վէլի՛ ի ահա Նուսուճ Իզզէտտին դասրընտաքի ԹէնվիրԹաթ իլէ վէլի՛ ի ահտը սանի Մէհէտ էֆէնտինին դասրը ՝ալիլէրինտէ հիւզ պինլէրճէ ֆահօս վէ ֆէնէրլէր եազըլարագ իճրա օլունան ԹէնվիրԹաթ, վէ պինլէրճէ էհալիյէ էտիլէն ՝իզզէթ վէ իքրամլար ֆէվգէլ՛ատէ օլմըշ տիր։

Կէչէճ ֆօ՛ելէֆ· ՏէօրԹ հաճի տէվլէթլէր Թարաֆընտան Յուլիս 13, 1909 Թարիխիյլէ Պապ ը ՝Ալիյէ էվրէլէն նօԹայա մուգապիլ մէճլիս ի վիւքէլաճա Թանզիմ էտիլէն ԹահրիրաԹ ը ճէվապլիյէնին Թագտիմ էտիլմիշ օլտուղունու զիքր էթմիշ իտիք։ Կիրիտ մէօ՛էլէսինտէ Պապ ը ՝Ալինին էթԹիխազ էթմիշ օլտուղու ՝ազմքհարանէ վէ վաԹանփէրվէրանէ մէզկյի Թէմամըյլէ իպրազ ու իսպաթ էտէն պիր լիտան ը վագուբանէ իլէ գալէմէ ալընմըշ օլան ԹահրիրաԹ ը ճէվապլիյէտէ տիւվէլ ի համիյէ Թարաֆընտան կէրէք հուգուգ ը Շահանէյի Թէ՛յիտ ու պէյան, վէ կէրէք Իսլամ էհալինին մուհաֆազա ի մալ ու ճանըարընը Թէ՛մին ու Թէքէֆֆիւլ էթմէք մագսէտիյլէ վէրիլէն Թէ՛էմինաԹ սէնէտ իթԹիխազ էտիլտիյի պէյան օլունտըղը կիպի, հիմայէ ի վագը՛անըն Իսլամ էհալինին մէտէնի հուգուգընա տաիի չամիլ օլտուղունա քէսպ ի դանա՛աԹ էտիլտիյի տէրմիյան էտիլմիշ տիր։ Եվվէլճէ տէ պէնան էյլէտիյիմիզ վէճհլէ, միւչքիլաԹ ը հաղըրէնին ահկահանէ չարէսի վէ էն Թահալի՛ի սուրէթ ի Թէսվիյէսի ճէղիրէյէ պախշ էտիլէն մուԹաբիյէԹին չէքլ ու սուրէթիյլէ չէրահիԹինի չիմահտէն Թա՛ահին ճիհէթի ՝ատտ օլունմադտա, վէ պու խուսուսատա տիւվէլ ի համիյէնին նազար ը տիղդաԹ ը մահսուսէսի ճէլպ էտիլմէքտէ տիր։ Պապ ը ՝Ալի ճէվապընտա «Իւչհինճիւ պիր հիւքիւմէԹին հիչ պիր սըճիթէթ վէ հադգ ու սէլահիյէԹի հա՛իզ օլմատըղը հալտէ, ճէզիրէյնին իտտարէսինէ հուգուգուդիքճէնանէ պիր սուրէթտէ միւտահէլէ էթմիշ օլմատը պունտան պէօյլէ Թէճվիզ էտիլէմէյէճէյինտէն, միւտահէլէ ի մէզքիւրէնին Թէմամըյլէ իղզէսի խուսուսընտա տիւվէլ ի հարպիյէ ի էրպա՛անըն սարՔ ը մէտա՛ի էթմէլէրի իլԹիմաս էտիլմիշ, վէ պու պապտէ տէվլէթլէրին հիսսիյաթ ը միւսէլլէմէ ի հագգանիյէԹքէտարանէլէրինէ միւրաճա՛աԹ օլունմուշ տըր։ ԻչԹէ անճագ պու սուրէթլէ հիւքիւմէԹի ի ՝Օսմանիյէճէ հաքիմիյէԹի ի ՝Օսմանիյինին էսասընա Թէվֆիգէն ճէղիրէտէ պիր մուԹաբիյէԹ ի իտարէ Թէ՛սիսինէ միւտէԹնիտ միւզաքէրաԹա ՝անդարիպ իսպիտաար էտիլէ-

պիւէճեճեայի տէ 'իլավէ օլունմուշ տըր։ Հէր տիւրլիւ չայ'աթա բաղմէն, Պաղ ը 'Ալինին 'ազմքեարանէ վէ մէթանէթքեարանէ պիր մէսլէք թա'գիպ էթմէքտէ օլտուղու անլաչըլմագտա տըր։ — Իթթիհատ վէ Թէրաղդը ճեմ'իյէթ ի մէրքեզկոմիտէնին տէօրթ համի տէվլէթլէր խարիճիյէ նէզարէթլէրինէ աթիտէքի պէյաննամէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ «Պիզ՝ Թիւրք, Արնավուտ, Մուսեվի, Պուլղար, Էրմէնի, Ուլահ 'Օսմանլըլար մէնսուպ օլարաղմըզ "անասըր նամընա մուբախասա սըճաթըյլա Սէլանիքտէ իճթիմա' էտէրէք պիլմիւզաքէրէ միւթթէհիտէն դարարլաչարտըղմըզ մէվտատը աթիյէյի 'Օսմանլը Իթթիհատ վէ Թէրաղդը ճեմ'իյէթինին վէտաթէթթիյէ ճէղիրէտէ հաքիմիյէթ ի 'Օսմանիյէնին վէ ատայիշ ի տահխիլինին մուհաճիռատասընը թէքէֆֆիւլ էթմիշ օլան տիւվէլ ի էրպա'ա ի միւչարիէյհիւմին նազար ը տիդգաթընա վազ' վէ իսալ էյլէրիզ։ 1) Ճէղիրլէնին հալընըզ ֆէթհ վէ իսթիլասընըն տէվամ էթտիյի էրմիսլէչ սէնէյտէ իֆնա ի վիւճուտ էտէն 'Օսմանլըլարըն դան վէ քէմիքլէրի Պահր ը Սէֆիտ իւղէրինտէ Կիրիտ դատար ճէսիմ պիր ատա վիւճուտէ կէթիրմէյէ քիֆայէթ էտէճէյինտէն, պու դատար պէօյիւք պիր ֆէտաքարլըզ մուդապիլինտէ էլտէ էտիլմիչ օլան պիր հէրկին մէմլէքէթլէրինտէն այրըլմասընը 'Օսմանլըլար հիչ պիր վէճհլէ գապուլ էտէմէզ։ 2) Կիրիտ էհալիսինտէն պիր գըսմընըն հաքիմիյէթ ի 'Օսմանիյէտէն չըգմագ էմէլինտէ օլմասըյլա 'Օսմանլըլարըն ատա իւղէրինտէքի հուգուգ ը հարպիյէ ի միւքթէսէպլէրէրինին իզա'ասը նէ 'ազ ու մանթըզըն նէ տէ հուգուգ ը տիւվէլինին պիր գա'իճէսինէ միւսթէհնիա օլմասընըն գուսուխյէթ վէ թէճավուզատան մասունիյէթի հէր տէվլէթճէ մուսատտագ օլան հուգուգ ը մէզքիւրէնին քէնտիլէրինէ գարշը տա վաճիպ իւլ իհթիրամ Թանըլմասընը 'Օսմանլըլար Թալէպ էտէր, վէ պու Թալէպլէրինին մէչրուս 'իյէթինի Թէսլիմտէ Թէրէտտիւտ օլունմայագաղընա դանա'աթ էյլէր։ 3)Վասի' պիր մուխթարիյէթ ի իտարէյէ նա'իլիյէթ սուրէթթիյլէ ֆէվգէլ'ատէ պէօյիւք պիր իմթիյազա նա'իլ օլմուշ պուլունանա ատանընն մէնաֆի' ի հայաթիյէսինի Եունանիսթանընն մուգատտէրաթընա Թէչրիք էյլէմէք, մուխթարիյէթ վէ հուրրիյէթ ը իտարէնին կիրիտ ճէղիրէսինէ Թ'մին էտճէյի րէֆահ ու սա'ատէթի մահվ ու իւլալէ տէմէք օլագաղընատան, էֆքէար վէ Թէմայիւլաթ ը ինսանիյէթֆէտարանէ իւէ մուրէթհասիս օլան 'Օսմանլըլար վաթանտաչլարընատան պիր գըսմընըն պէօյլէ ֆէլաքէթէ օղրամասընա գաթ'իյէն բաղի օլմայագաղար տըր։ 4) Կէնճ 'Օսմանլըլարէ գավա'իտ ի մա'ատալէթ վէ ինսանիյէթէ մուհիպպէն գան տէօքմէքտէն վէ միւսալէմէթ ը 'ումումիյէյի իխլալ էտէճէք ահվալտէն պէղայէթ միւճթէհինէպ իսէլէր տէ, քէնտիլէրինէն տէ միւէ ի սա'իրէ կիպի 'իզզէթ ի նէֆսլէրինի, հայսիյէթ ի միւխյէլէրինի մուհաֆազայա սօն տէրէճէտէ րի'այէթքեար օլմալընա պինա'էն, պունլարը ճէրիհատար էտէճէք պիր մու'ամէլէյէ գըյամ էտիլտիյի Թագտիրտէ տէրհալ միւտաֆա'այա մէճպուր օլաճաղլարը, վէ չահրահ ը Թէրաղդը վէ ինսանիյէթէտ քէմալ ը ասուտէկի իւէ իւէրլէմէք իսթէխպէրլէրի պիր սըրատա մէվգը' ի էլիմէ իհտասըյլա պունա հայրուլէթէ չալըշանլարա գարշը իւա նիհայէ մուհաֆազալի սապր ու սէքինէթ էտէմէյէճէքլէրի պիլինմէք լազըմ կէլիր։ 5) 'Օսմանլըլար ատա իւղէրինտէքի հաքիմիյէթլէրինի 'ազ ու մանթըզըն իճապաթընա Թէվֆիգէն միւ"էսէս կէօրմէք իսթէյիպ Թիմասալ ը հաքիմիյէթ օլարաղ իզսիզ պիր գայա իւսԹիւնէ մէրքեւզ պիր պայրաղա իքթիֆա էտէմէյէճէքլէրինտէն չէքլ ի մուխթարիյէթին պիր անէվվէլ Թա'ինի լազըմ տըր։ 6) Տիւվէլ ի համիյէ 'ասքէրլէրինին չըգմասընը միւԹ'ագըպ ճէղիրէտէ էօԹէտէն պէրի 'Օսմանլըլըղա մէրպուէթ գալան պիր գըսմ խալգըն մահղա պու հիսսիյաթատան տօլայը Եունան ամալընա ֆիրիֆիթէ օլան տիկէր գըսմ Թարաֆընատան տիւչարը Թէ'արրուզ օլմասը միւհիմմիլ օլարաղընատան պէօյլէ պիր Թէ'արրուզըն վուգուա'ի Թագտիրինտէ պիլ'ումումի 'Օսմանլըլարըն միւԹ'արրիզլէրի Թէ'տիպ իչիւն Թէտասլիր ի միւէսսիրէ իթթիհատըզնա մէճպուր, վէ պունատա մա'զուր օլտուղլարընը էրպապ ը ինսաֆ Թէսլիմտէ Թէրէտտիւտ էթմէզ։ Իչիէ պունա օլան էմնիյէթիմին սա'իպասըյլա պիլ'ումումի 'Օսմանլըլարըն վէկիլէթէրինի հա'իզ օլարաղ իթթիհատ էթտիյիմիզ իչպու մուգարրէրաթ ը մուհիդգէմիզին քէմալ ը էհէմմիյէթլէ նազար ը տիդգաթա ալընաճաղընը տիւվէլ ի մու'ազամանըն 'ատալէթ վէ հագվիէրվէրլիյինտէն իւմիտ էյլէրիզ։»

Մ-ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ. Ռուսիա սէֆիր ի ճէհտի Մ. Զարիգօֆ փէնճէչենսիհ կիւնիւ Պաղ ը 'Ալիյէ կելէրէք, խարիճիյէ նազըրը Րիֆաթ փաշայը զիյարէթլէ ի'Թիմատնամէսինին պիր սուրէթինի Թագտիմ էթմիշ տիր։ —Կէչէնէրաէ չէհրիմիզլէ կելէյն Ալմանիա փըրէնսլէրինտէն Հէնրի տը Մէքլէնպուրկ 10/23 Ցուլիս չէնիքլէրինի Թէմաչատան, վէ Տէրիա'տէթին պա'զը հէրէլէրինի կէզտիքտէն սօնրա, Եուսաղմէ 'ազիմէթ էտճէք տիր։ —Մէչրութիյէթ ի 'Օսմանիյէյի վէ օրտուի 'Օսմանիյի Թէպրիքէն չէհրիմիզլէ կելէյն Պուլղար զապիԹանը 73 քիչիտէն 'ի-

պարէթ տիր։ Զապէթանէա պիրւիքտէ կէլմիշ օլան Սօֆիա Թիճարէթ օտասը ա'զասը իւէ պա'զը թիւճճար պուրատան Պրուսայա 'ազիմէթլէ սէրկիյի տախի թէմաշա էտճէքլէր տիր։ — Ատանա-տա վէգայի' ի ախիրէտէ միւհթէրիդ օլան խանէլէրին եէրինէ մահալլէ մահալլէ եէնի խանէլէր ինշասը զըմնընատա հիւքիւմէթճէ պիր վրօզրամ թահզիմ էտիլմիշ օլուպ, էլհէվմ մէզքիւր վրօզրամըն թաքսիլաթլէ իչթիղալ օլունմագտա սըր։ Շէհիր խարիճինտէ արազի իսթիմլաք էտիլէրէք, եէնիտէն 1,500 խանէ ինշա օլունճաճագ տըր։ — Տիվան ը հարպ ը 'էօրֆիճէ մահքիմ օլան պիր թագըմ էշխասըն ճէզա ի ի'տամատան 'աֆվկարըլէ միւ"էպպէտէն քիւրէյէ թահվիլինէ պիլիսթիղան իրատէ ի Սէնիյէ սաադը օլմուշ տըր։ 31 Մարտ մէս"էլէ ի զա'իէսինէ սէպէպիյէթ վէրմիշ վէ պիլալսըրէ ֆիւրար էթմիշ պուլունան պա'զը քէսան իւէ մէս"էէ ի մէզքիւրէտէ զիմէտիսէլ օլուպ, հէնուզ իսպար էտիլմէմիշ օլան քէսան հագգընատա թա'զիպաթ ը գանունիյէտէ պուլունըլմամասընա միւսա'ատէ ի'թասը Զաթ ը Շահանէտէն իսթիւհամ օլունմըշ, վէ թէքիճ ի մէզքիւր լուքֆէն գապուլ պույուրըլարագ իճրա ի իճապընա իրատէ ի Սէնիյէ չերէֆսաադը օլմուշ տըր։ — 'Ատիյէ նազարէթի թէնսիպաթ ը 'ատիյէ իչուն միւքէմմէլ պիր լա'ինա հազըրլամըշ տըր։ Անատօլու վիլայաթընատա, Բուրմէլիտէ սէմէրաթ ը նաֆի'ա պախչ էտէն ուսուլ թա'զիպ օլունճաճագ տըր։ Ցադաթ պիրուէն պիրէ պու մըգտարատա գապիլիյէթ վէ մա'իւմաթ ը միւքէմմէլէ սահիպլի հաքիմլէր պուլմագ գապիլ օլմաըրզընատան, վէ էլտէքի վարիտաթ պու սէնէ իչուն ֆաղլա մէսարիֆէ թէհամմիւլ էտէմէյէճէյինտէն, իսլահաթ ը մէզքիւրէնին չիմահիւք նալընըշ 13 վիլայէթլէ 10 սանճագատա թահթախի իւէ իքթիֆա օլունճաճագ տըր։ — Բուրմ վաթրիդինին Ի. Թ. ճէմ'իյէթի թարաֆընատան Եըլտըզ սէրայընատա քէչիտէ էտիլէն զիյաֆէթատ հազըր պուլունմագա ա'զէթ օլունմըշ իսիյինի զիքր էթմիշ իտիք։ Բուրմճա ղազէթալարատա օգունտընըզընա կէօրէ, փաթրիդ էֆէնտի թէքլիֆ ի վազը'տան տօլայը պէյան ը թէչէքքիւր էթմիշ իսէ ատ, պիր միլլէթ բէ'իս ի բուհանիսի հայսիյէթիյլէ հիչ պիր սըֆէթ ի բէսմիյէյի հա'իզ օլմայան պիր ճէմ'իյէթ թարաֆընատան վէրիլէն զիյաֆէթատ հազըր պուլունմայագաղընը, վէ էսասէն հա'իզ պուլունտընըզը սըֆէթ ի բուհանիյէ քէնտիսինին պու կիպի զիյաֆէթլէրատէ իսպաթ ը վիճուտ էթմէսինէ մանի' օլտըզընը պէյան էթմիշ տիր։ — Պէրլինէր Թաչէպազարա Իսթանպօլատան հազըլտըզընա կէօրէ, Ֆօն տեր Կոլց փաշա Եունանիսթան իլէ պիր մուհարէպէ զուհուրընատա Տէրիսա'ատէթի Թէրք էյլէյիճիյինի սէօյլէմիշ, վէ միւզաքֆէրանէ պիլէ նէթիճէլէնէտ եինէ մուհարէպէյէ գըյամ էտիլմէմէսինի գաթ'իյէն թավսիյէ էյլէմիշ տիր։ — Ատանա հատիսէ ի մա'իւմէսինատէ 'իսեան վէ իղթիշաշընն էօնիւնիւ ալամամասընատան տօլայը մուդաատէմա 'ազ էտիլիպ թահթ ը մուհաքէմէյէ ալընան ճէպկէ ի Պէրէքէթ մութասարրըֆ ը սապզը 'Ասաֆ պէյին տիվան ը հարպը 'էօրֆիճէ մուհաքէմէսի պիլ իճրա պէրա'էթիլինէ գարար վէրիլտիյի խապէր ալընմըշ տըր։

Ինճ. ճէմ. Ամերիկանընն էլմայրա չէհրինատէ Ամերիկա քիլիսէլէրինատէն պիր գոմիսիօն ինթիխապ էտիլմիշ օլուպ, իչպու գոմիսիօն էրմէնի ֆէլաքէթզէտէկանը իչիւն ի'անէ Թօփլայաճագ տըր։ Շէհրի մէզքիւր Նէյլընէլ Պինճ Նամ պանգանըն բէ"իսի Մր. Փրաթ խազինէտար ինթիխապ էտիլմիշ տիր։ Իչպու գոմիսիօն չիմահիյէ դաւար 577 տօլար Թօփլայըպ Մր. Փիթէ կէօնտէրմիշ տիր։ — Շիդակօ մէչհիրի բէսսամանընատան Ցովսէփ էֆ. Փուչմանեան պու տէֆ'ա Շիդակօ սէնայի' ի նէֆիսէ մէքթէպի մու'ալլիմլիյինէ թա'ինին օլունմըշ տըր։ — Մէսսէչուսէյին Սթէյնհէմ չէհրի Էրմ. Ինճ. ճէմա'աթը տախի Կիլիկիա ֆէլաքէթզէտէկանը իչիւն 15½ տօլար ի'անէ Թօփլայարադ [Տր. Զէյմալընատա կէօնտէրմիշ տիր։ — Պօսթօնատա Կիլիկիա ի'անէ ճէմ'իյէթի չիմահյէ դաւար պին տօլար ի'անէ Թօփլայըպ կէօնտէրմիշ տիր։

Էրմ. ճէմ. Ատանա հատիսէ ի մա'իւմէսինատէն տօլայը Էրմէնի Փաթրիդխանէսի Թարաֆընատան Պապ ը 'Ալիյէ պիր թագրիր թագտիմ էտիլմիշ տիր։ Նապէր ալընտընըզընա նազարէն, Փաթրիդխանէ պու Թագրիրինէ հատիսէ ի մէզքիւրէ միւնասէպէթիյլէ Էրմէնի միլլէթի իւզէրինէ հասըլ օլան լէքէնին բէֆ'իյէ հիւքիւմէթճէ բէսմէն ի'լան էտիլմէսինի, վէ չայէտ գապուլ օլունմասընըզը Թագտիրատէ պու խուսուսատան տօլայը Փաթրիդ էֆէնտի իլէ մէճլիսի ճիսմանի վէ բուհանի ա'զալարընէն խըտմէթլէրինատէն 'աֆվ պուշյուրուլմալարը իսթիրհամ օլունմըշ տըր։ — Պապիկեան էֆ. պիր ղազէթա մուխապիրի իլէ վուգուտ պուլան պիր միւլագաթընատա տէմիշ տիր քի, «Եիւսուֆ Բէյմալ պէյ իլէ էսասի նօզթալարատա հէմէֆքևար ըզ, անճագ միւմանիէյէ էրմէնիլէրէ ճիւզի պիր մէս"ուլիյէթ 'աթֆ էտիյօր։ Հալպու քի պէն պին տելիլ կէօսթէրէպիլիրիմ քի էրմէնիլէր նէ ֆէսատա չըզարմագ արզուսընատա պուլունմըշլար, նէ տէ ֆիքր ի իսթիդլալ պէտէմիշլէր տիր։ — Պաղտատիզատէ 'Ասլտիւլ Գատէր իւէ Իրէթոլ ղազէթասը մուհարիրլի Իհսան Ֆիքրի

էգ. ախիրէն Պապ ը 'Ալիտէն վէրիւէն էմր իւզէրիննէ թէվզըճ էտիւմիչ իքէն, պու քէրրե քէճալէթ ի նագտիյէ ի'թասըյէ իճապընտա տիվան ը հարպ հուզուրընա ճէլպ օլունմագ իւզրե սէրպէսթ պըրագըլմըշլար տըր։ —Ատանա ֆէլաքէթզէտէկեանը իչիւն թէչէքքիւլ էթմիչ օլան պէյն էլ միւլէ ճէմ'իյէթի էվվէլքի կիւնքէ իճթիմա'ընտա միւզաքէրաթ ը մէտիտէտէն սոնրա, պիւկասսա Մէրսին եէթիմխանէսինէ ի'անէ կէօնտէրմէյէ, վէ Տէօրթ Եօլտա տահա 350 քիչիւիք պիր եէթիմխանէ թէ'սիսի ի-չիւն 500 լիրա թահսիսինէ գարար վէրմիչ տիր։ —Էրմէնի մեճլիս ի մուխթէլիթի փէնճէշէնպիհ կիւ-նէրե ֆէվզել'ատէ պիր մեճլիս 'ադտ էտէրէք, տա-'իրէ ի թէչրիճաթ իլէ ի. վէ Թ. ճէմ'իյէթինտէն կէլէն տա'վէթլերէ էրմէնիլերին իճապէթ էտիպ էթմէյէճէքլերինէ տա'իր միւզաքէրաթտա պուլունմըշ վէ էքսէրիյէթ ի արա իլէ մեզքիւր տա'վէթլէ-րին գապուլ օլունմասընա վէ չիհէտտա ի հուրրիյէթին իսթիրահաթ ը րուհը իչիւն տիւնքի Փաղար կիւնիւ 'ումում քիլիսէլէրտէ իճրա ի ային օլունմասընա գարար վէրիլմիչ տիր։

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

—·—

Ալմանիա պաչ վէքիլի Գոնթ Պիւլօ իսթի'ֆա էտէրէք, եէրինէ տախիլիյէ նազըրը Գոնթ Պէթման Հոլ-վէկ Թա'ինն օլունմըշ տըր։—Եունանիսթան գապինէսի իսթի'ֆա էթմիչ օլուպ, Մ. Բալլի եէնի պիր գա-պինէ թէչքիլ էթմիչ տիր։—Ֆրանսա մեճլիս ի մեբ'ու-սանը պահրիյէնին հալ ու մէվզը'ինի միւզաքէրէ էթ-միչ տիր։ Պահրիյէ նազըրը Մ. Փիգար պունտան պէօյլէ պահրիյէ իչիւն իճրասը թէսավվուր օլու-նան մէսարիֆէ փարլամէնթոնըն թէ'մամըլլէ վա-զըֆի օլաճաղընը, վէ պահրիյէ իտարէ ի մերքեզիյէ-սինի իսլահ վէ թէնսիպ էտէճէյինի պէյան էյլէմիչ իսէ տէ, Մ. Տէլդասէ ի'թիրազ էտէրէք, պունընն պահրիյէ փօլիթիգասընըն թէ'խիրինտէն 'իպարէթ օլաթղընը տէրմէյան, վէ բէ'իս ի վիւքէլա Մ. Գլէ-մանսօ պահրիյէ նազըրը Մ. Փիգար իլէ գապինէ-նին մէվզը'ինին թագվիյէ էտիլտիյինի թէ'մին էյլէ-միչ, վէ Ֆրանսայը էլճէզիրէյէ սէվգ էյլէմիչ օլմա-սընտան տօլայը Մ. Տէլդասէյի թագսիհ էթմիչ տիր։ Պունուն իւզէրինէ Մ. Տէլդասէ Մ. Գլէման-սօնըն վարլամէնթօ ահվալ ը սապզդասընտան պահա-լէ չիտտէթլէ թէ'արրուզ էթմիչ, վէ քէնտի իսա-րիճի փօլիդասընտաքի իսապէթինի իզահ էյլէմիչ տիր։ Մէճլիս ի մեբ'ուսան գապինէյէ պէյան ը ի'-թիմատը հավի օլարագ տէրմիյան էտիլէն թէքլիֆ-ի բիւճհանը 186 րէյէ գարչը 219 րէյ իլէ րէատ էթմիչ տիր։ Պունուն իւզէրինէ գապինէ բէ'իս ի հիւքիւմէթ Մ. Ֆալիէրէ իսթի'ֆասընը վէրմիչ, վէ Մ. Ֆալիէր տախ գապինէնէնի իսթի'ֆասընը գա-պուլ էթմիչ տիր։ Եէնի գապինէյի սապզդ Ա-լիյէ նազըրը Մ. Պրեան թէչքիլէ մուվաֆֆագ օլմուչ տըր։ —Իրան Շահը ճէհաննէմի հէնուզ 11 եաչընտա օլաթղը հէր քէսճէ տուչուլմուչ տըր։ Պու չօճուգ փէտեր վէ վալիտէսինի փէրէսթիչ է-տէրճէսինէ սէվմիյինտէն, վէ անլէր թարաֆընտան տա էօյլէճէ սէվիլմիյինտէն, էպէվէյնինին իլթիճա էյլէմիյի մահալտէն սէրայը չահիյէ նագլ էտիլէճէյի Բուս մասլահաթկիւզարը թարաֆընտան պէյան էտիլմիյի վագըթ հէմ չօճուգ Շահ հէմ տէ փէտեր վէ վալիտէսի աճըգլը կէօզ եաչլարը տէօքմիւչլեր տիր։ Եէնի Շահ փէտեր վէ վալիտէսինէ սարըլա-րագ կիթմէմէք իսթէմիչ իսէ տէ, հիւքիւմէթ ի մէչրուտիթէնին գարար ը գաթ'իսինի եէրինէ կէթիր-մէք լազըմ կէլէճէյինի մասլահաթկիւզար իֆտէ էթմէյէլէ պիննիհայէ Շահ օղլունու մուֆարագա-թա իղնա' էթմիչ տիր։ Եէնի Շահ աղլայարագ գա-զագլարա մուհաթ պիր արապայա եալընըզճա պինմիչ տիր։ Աղլամասը քէսիլմէտիյինտէն, մի-րէպպիսի Բուս եիւզ պաչընը Սմիրնօֆ աղլամա-մագլըղընը քէնտիսինէ անլաթմըչ տըր։ Շահ սէրայա վասըլ օլուսուղու վագթ նահալ ի Շահի Ա.զատ իւլ Միւլք վէ մեճլիս ի միւսի հէյ'էթ ի մուրախասասը թարաֆընտան իսթիդպալ օլունարագ, քէնտիսինի թահթ ը իրանեանա ճիւլուսու իլսալ, վէ եյի պիր փատիշահ օլմասը թէմէննի էտիլմիչ տիր։ Եէ-նի Շահ պիլ պէտահէ" Պէնիմ տէ էմէլիմ պու տըր» տէյիւ ճէվապ վէրմիչ տիր։ Բուսիա վէ Ինկիլթէր-րա տէվլէթլերի Շահ ը ճէհտիտ իրան հիւքմտարը սըֆթէթիյէ թանըմըշլար տըր։ — Ֆասլըլարընն իսթանպօլլար իւզէրինէ պիր հիւճումը նէթիճէսինտէ պաչլամըշ օլան մուհարէպէյէ քէմալ ը չիտտէթլէ տէվամ էթմէքտէ տիր։ Իսթանպիս թօփճուլարը ա-թէչ էյլէտիքլերի հալտէ, մուհաճիմլեր թօփլարընն աղընըն գատար թէզարրիւպ էթմիչլեր տիր։ Պու սէպէպտէն դրալ սէյհահաթ փրօկրամընտան սարֆ ը նազար էթմիչ տիր։ Դրալ' դըշլարը էտնա ի զիյա-րէթինտէ վէք աղ մազհար ը իհթիրամ օլմուչ տըր։ Ճէն. Մարինա 40,000 քիչիլիք դուվվէ ի իմտատի-յէ թալէպ էթմիչ տիր։ Ճիւմ'ա կիւնիւ Մէլիսա-տա եէնիտէն պիր մուհարէպէ վուգուտ' պուլմուչ տըր։ Գապըլար Սէյտի Մուսատա Ճէն. Իղա 'աս-քէրինէ հիւճում էթմիչլեր, վէ գանը պիր մուհա-րէպէտէն սոնրա փիւսքիւրտիւմիչլեր տիր։ Իս-փանեօլարտան 7 գապիթ թէլէֆ, վէ տիկէր 12 գապիթ իլէ 260 նէֆէր տախ մէճրուհ օլմուչ տըր։ Մադրութ նէֆէրաթըն մըդտարը հէնուզ մա'լիւմ տէյիլ տիր։

ԻՄԹԱՆՊՕԼՏԱ

ա. ցանոր գօցուչեան մագա'ասըչնա թագ' օլունըջ Ֆինճանճըլար եօգուշը Ամերիգան խան

ԱՓՕՍՓՕԼԻՓ ԻՆՍՓԻՓԻՒԻՓ, ԳՕՆԵԱ

(ՁԵՆԱՆԵՒԱՆ ԳՕԼՂԱ)

Մէքթէպիմիզին մագազեան թաղէպէյի՝ պիր գո-
լճ փրոզրամը իւգրէ 'ալէ վէ 'այնի վագիտա 'ածէլ
պիր թա'լիմաէ փէրվէրաէ էմէգը օլուպ, անաէ
մութէհասսըս մու'ալիմլէր վասըթասըլըյէ Ինկ.,
էրմ., 'Օսմ., Ֆրանս., վէ Րուսճա (Րուս թաղէպէ ի-
չինն) լիսանլար, քէզա 'ուլումը ֆիլոսֆիյէ, թա-
պի'իյէ, բիյոլոյիյէ, հուգուգիյէ, թիճարիյէ, վէ
սա'իրէ թէարիս օլունուր։

Շակիրտանըն սրհէթի վէ հիմմէ ալըգընա ֆէվգ էլ
'ատէ տիգգաթ էտիլիր։ Հէյ'էթի մու'ալիմունատա տա-
բիլֆիէնուն մէ'զունը պիր թասիպ պուլունուպ,
միամալէյհ ուլումը թասի'իյէ վէ սընիյէ թէարիս, վէ
իսաթա թաղէպէյի մէճճանէն թէտավի էտէր։ Լէյլի
թաղէպէնին իճրէթի սէնէվիյէսի 12'Օսմ. լիրասը օ-
լուպ, 7 լիրասը պէր վէճհ է էչէն վէ 3/4 Ս. Ծնունդատա
պանսիկ օլունուր Սէնէ ի թէարիսիյէ Սեպ. 3/16տա
պէտ'էյէր։ Զիյատէ մա'լիմաթ իչիւն Գօնեատա
մէքթէպին տիրէքթօրը վեր. Տօք. Ա. Յ. Հայկազեա-
նա միւրաճա'աթ էտիմէլի տիրիր։ 3—10

ԹԻՄՕԹԷ Ը. ՎԱՓԱՆՓԷՐՎԷՐԻ

ԵԱԽՕՏ

ՁԱԽԱՐԻԱ ՍՓՕՅԱՆՕՅՃՂՆ ՍԷՐԿԻՒԶԷՇԻ

Մէչհուր պիր վաթանփէրվէրին պուհտան 34
սէնէ էվվել հիսարսաթ վէ իճրա'աթը համիյէթմէնա-
տանէսինի մուասիվիր օլարագ Ճէրէհէն Շուրէյնէնին
միւտիր ի մէ'ուրը, Վարժապետան Յակոբ էֆ. Թա-
րաքճեան էրմէնիճէ հազը իլէ Թիւրքէ թէրճէ-
մէ էտիլէն իչպու չայան ը գրա'աթ քիթապը, 70
սահիֆէէն 'իբարէթ օլաբզը հալտէ 5 զրչ.
ֆիյ'աթէ ֆիրուխաթ օլունմագտա վէ Թայբատան
փօսթա փուլու իլէ սըփարըչաթ վուգու'ինաէ
այրըճա փօսթա փարասը իսթէնիլմէգտիզին Թագ-
սիմ էտիլմէքտէ օլտուգը ճիհէթլէ, Թայրիխէ միւս-
թէնիտ իչպու էսէրին միւթալա'ասընը գարիին ի
քիրամէտզա Թավսիյէ էտէրիզ։

ԹԱԼԱՍՍԱ ՔԵԱՀԻՆ ԱՄԷՐԻԳԱՆ ԻՒՆԱՍ

ՄԷՔԹԷՊ Ի 'ԱԼԻՍԻ

Թալասըն մէվզը'ի սաֆԻ ը պահրատան 4.000 ու-
յաք ևիւքսէք սիր։ Մէքթէպիմիզ Թալասըն էն էյի
մէվզը'ինաէ մէկտեբ օլուսը' համասը վէ սուլու փէք
սաղլամ տըր։ Մէքթէպին մագազեան էվվելճէնտ էվ
իանըփկարը վէ Թա'լիմ ու Թէարիսէ մուգթէտիր
մու'ալիմլէր հազըրլամագ տըր։ Գրզլարըն 'ագլի վէ
ախլագի Թէրագգըլարընա սա'յ էտիլիր։ Թիւրքճէ,
Ինկիլիզճէ, էրմէնիճէ վէ Րուսճա լիսանլար իլէ
պէրաբար 'ուլումը սա'իրէ վէ մուասիգի Թա'լիմ է-
տիլիր։ Նէզամի սէքիզ մու'ալիմէրաէն իչիւ Ա-
մէրիգալը տըր։ Մէքթէպ էֆբէյնճի Սեպտեմբեր 8աէ
պաչլար։ Զիյատէ մա'լիմաթ ատմագ իչիւն միւտիր
էֆ ի մէքթէպ Միս Ս. Ն. Լադրիճէ միւրաճա'աթ օ-
լունա։ 4—5

Ի'ԼԱՆ

ՈՒԽՈՒՎԱԼԷԹ Ի 'ՈՒՄՈՒՄԻՅՃ ՎԷ ՄԻՒ'ԷՍՍԻՍ Ի ՏԻՆ Ի ՄԷՍԻՀԻ

'Արապի իլ հուբուճ վէ Թիւրքի իլ 'իպարէ օ-
լան իչպու քիթապը միւսթէթապ' զայէթ միւ-
տագգըզանէ սուբէթաէ զալէմէ ալընմըչ օլուպ, օ-
գուչանը հազիգաթլէն միւսթէֆիտ էտէճէք պիր
էսէր սիր։ Բիճիագընը նալընըզ պու կիպի պիր չօգ է-
սէրլէր զալէմէ ալմըչ օլան Տր. Հէրիճին նաղար ը
Թաանիւ ու Թա'ատիլինատէն կէչմիչ իտիյինին զիքրի ար-
Թըգ անը տիկէր պիր Թաավիյէյէ հաճէթ պրագտագ
սանըրըզ։ Թագրիպէն 90 սահֆէէտէն'իբարէթ օլ-
սաղը հալտէ հէր քէսին անաէն իտիֆատէ էտէ-
պիլմէսի իչիւն անճագ 2 զուրուչա սաթրլմագտա
սըր։ Իսթէյէնլէր Տէրիսա'ատէաէ ֆինճանճըլար
հոգուչընատա Ամէրիգան խանընատա Մր. Փիթէ միւ-
րաճա'աթ էֆմէլի տիրիր։

Ի'ԼԱՆ

Պուհտան Թագրիպէն պիր պուչուգ սէնէ էվվել
բիսալէէրին պիր ճիւղի ֆիյաթլէ սաթրլաճաղընա
տա'իր Աւետարերաէ պիր Ի'լան գոնուլուսու իսէ տէ,
պուհտան չիմտիյէ գաասար չօգ պիր մօհասսէնաթ
կէօրիւլմէտիյինատէն՝ էլիմիզաէ պուլունան պիր
իսալը մուֆիտ բիսալէէրի Ինկ 'ատէթի գատա-
մէմիզ մուճէպինճէ օգուհտաղա արգուս էտէնլէրէ
մէճճանէն տաղրիմատ իչիւն բհամէն գարար վէ-
րիլմիչ սիր։

Պու բիսալէէրատէն պա'զլարը չունղար սըր։
Թէճէտտիւս էտէն 'էօմրլէրին միւ'ճիղէսի։ Սէմաղի
մէլիյին օտալարը, Խանէնին Թագտիս գըլընմասը,
Պու քիւչիւքլէրատէն պիրիսի։ Ալլահ սէնի սեվէր։
Յիսուսըն խաչ իւղէրինաէ սէօյլէտիյի Նէտի քէ-
լամլար, վէ սա'իրէ։

Պիրաէ չու սոն սէնէլէրաէ Թագ' օլունան պիր
չօգ մուֆիտ քիթապլար՝ մէճէլա Տիատա Էրմ. Էրմ.
հր. Թիւրքճէ 5 վէ 7 զրչ., Զինկի Երէդ Հէլի Էրմ.
Էրմ. հր. Թիւրքճէ 3 վէ $4\frac{1}{2}$ զրչ., Պարզ կհանգը
$3\frac{1}{2}$ զրչ., Երքճէք չօճուգլարըն տօսթու Էրմ. Էրմ.
հր. Թիւրքճէ 1 զրչ., Թա'լիմաթը տինի մէսէլէ
Էրմ. Էրմ. հր. Թիւրքճէ վէ Րուսճա հուբուճԹըլէ
Թիւրքճէ $2\frac{1}{2}$ զրչ., Վա'զլար 5 վէ 7 զրչ., Բա-
րտոզներ իքի ճիլտ 5 վէ 7 զրչ., 'Ալէմի հայվանաթ
5 վէ 6 զրչ., Բնրսական ընթերցուրան $4\frac{1}{2}$ զրչ.,
Չօճուգլար իչիւն միւճէվվէրաթ Էրմ. Էրմ. հր.
Թիւրքճէ $2\frac{1}{2}$ զրչ., Ձօգրաֆիա ի Թայի'իւ 'Օսմանը-
լճա 20 զրչ., Էրմէնիճէ նրգարան 15, 'Օսմանը-
ճա ուխուվվէթ ի 'ումումիյէ վէ միւ'էսսիսի տին ի
մէսիհի 2 զրչ., Պու քիթապլար Տէրիսա'ատէաէ
Ամէրիգան խանը քիւթիւխանէսինատէ սաթրլըր,
վէ Թայբատան իսթէյէնլէրին տախի Մր. Ո. Ո. Փի-
թէ միւրաճա'աթ էտմէլէրի իլան օլունուր։

ՎԱՅԹԱՊԱՏՈՒ ՄԷՐԲԷՋԻ ԹԻԹՐԻՒՆ ԴՕԼԷՁԻ

Պու Դօլէձին 3Ո՝նձի սէնէի Թէարիսիէսի Ալ-լան խմբէրսէ, Էֆրէնձի 1909ըն Սեպտ. 8ին՝ պաշ-լայտագ ծրը։ Ա՝ջքինէ խուռուսի պիր Թէրթիպ հաւիրմայտագ օլուր իսէ, պիլճիւմէ Թալէպէ պիւիւմթիհան դօլձէ գոպսուլ էտիլձէքլէր պիր։ Տուխուլիյէ իմթիհանլարը ա՝թիաէքի ճէտվէլէ կէօրէ Սեպտ. 2—7է գատար իճրա օլունաճագ ծրը։

Սեպտ. 2, փէնձէշէհի էօյլէտէն էվվէլ սա՝աթ 8ատ (պիլճիւմէ սընգլար) Թիւրքճէ,

Սեպտ. 3, Ճում՝ա, էօյլէտէն էվվէլ սա՝աթ 8ատ (պիլճիւմէ սընգլար) Ա՝րապճա վէ էրմէնիճէ, էօյլէտէն սօնրա սա՝աթ 1½տա Ա՝հաը Ա՝թիդ, վէ Քրիտտոսըն Էօմրիւ,

Սեպտ. 4, Ճում՝ա էրթէսի էօյլէտէն էվվէլ սա՝աթ 8ատ (պիլճիւմէ սընգլար) Ինկիլիզճէ,

Սեպտ. 6, Փազար էրթէսի, էօյլէտէն էվվէլ սա՝աթ 8ատ մէքթէպէ նէհի կիրէհլէր վէ Ղնձի սընըք ձօղրաֆիասը, էօյլէտէն էվվէլ սա՝աթ 10տա Յիլդիրըմ մէպտափխր։ էօյլէտէն սօնրա սա՝աթ 1½տա ձօղրաֆիա ի Թաւլի՝ի, էօյլէտէն սօնրա սա՝աթ 3½տա էրմէնի Թաբիիսի,

Սեպտ. 7, Սալը, էօյլէտէն էվվէլ սա՝աթ 8ատ մէքթէպէ նէհի կիրէհլէր վէ ալթընճը սընգ Բի-յազիյամը, էօյլէտէն էվվէլ սա՝աթ 10տա մու-Թաասար Թաբիիս (եէմիճիէ սընգ), էօյլէտէն սօնրա սա՝աթ 1½տա Ղնձի վէ Յնձի սընըքճա մախսուս Ալճէպրա, էօյլէտէն սօնրա սա՝աթ 3½տա Թաբիիս ի Օսմանի։

Իշպու տուխուլիյէ իմթիհանլարընա տախիլ օլ-մադ իմթիյէն Թալէպէ քէնտի իամէրինի ապալի Օզտոտս Ղաչն էվվէլ միւաիրի մէքթէպէ նէմիչ-ակիրմիյէ ակիպաթ էմմէլի տիրլէր։ Իմթիհանլար ի-չիւն մու՝ալիմնէն սա՝աթլարտա հազըր պուլունմայան Թալէպէ տահա սօնրա իճրա օլունաճագ իմթիհան-լար իչիւն պիրլէր մէճիսիյէ իւճրէթ ի՝թասընա մէճ-պուր Թուխուլաճագլար ծրը։

Դօլէձին Ի՝տաիյէ վէ Ի՝մմիյէ տա՝իրէլէրինին իւճրէթի Թէարիսիյէսի էքի վէ իւչ Օսմանլը լի-րասը օլարը կիպի, օտտ վէ Թա՝տմ մէսաբիֆիյէ պէտել տախի 8 լիրա ի Օսմանի ալընըր։ Իւճրէ-թի Թէարիսիյէնին Թէմտիը վէ օտտ քիրասը իլէ Թա՝տմ իւճրէթիյինին նըսֆը Սեպտեմբերաէ մէքթէ-պէ կիրհլէյի զէման Թէ՝տիյէ էտիլիր, վէ Թա՝տմ պէեէլինին միւէյէպտըը տախի Յունվարտա վէրիլիր։ Թալէպէ քէնտիլէրինին սընգ էվրաղլա-րը իլէ քիթապլարընը ալմալը, վէ քէնտիլէրին իւճրէթլէրինի, իմթիհանին տէֆթէրէ դայտ էմ-տիրլէրի կիւնէէտէ, նոտն Սեպտեմբեր 6 վէ 7յէ միւտաաթի Փազար էրթէսի վէ Սալը կիւնլէրինտէ Թէ՝տիյէ էմմէլի տիրլէր։ Պիլճիւմէ միւթաճա՝աթ-լար, Թալէպլէր վէ սա՝իր միւքեամէթէպէ Ա՝նթոպլ-տա դօլձ միւտիրի վ.եր. Ֆ. Ֆ. Կուտսէլէ խի-Թապէն հազըլմալը ծրըլար։ 2—4

Պէօյիւք չայ մաղազասը իսթանպօլ, ձէլալ պէյ խանընդ ալթընտա։

Պու մաղազասա սաթըլմըն չայլար ասղուտան Զինաէն, Սէյլանտան, Հինտիսթանտան, Ճավա-տան վէ Ճաւոնիատան կէթիրիլիր։

Զայլարըմըզդըն Թալէպիյի, ըա՝ինա վէ լէզգիդի էն միւչքիլիֆէնատէրի պիւէ իսօչնուա էաէր։ Պախուսուա մախսուլլարընը տրայընըզ քի, պուն-լարը տախի ազ վէ չօդ մղդատրտա վէ էվէնն ֆի-յատիէ սաթըրըզ։ Միւտաֆիդլէրինիզէ մուդիդր իչքիլէր եէրինէ անէլէ մուֆիա չայլար իքրամ էտինիզ։ Մարդասընա տիպպաթ էտիլէ։

Կ. Եավրուեան, Յ. Իսագուլեան
29—50

ԹԻԹՃԱՐԻՅԻ Յունվար 4/17		Լիրա 100 ղրչ.տան Շէհէր դահիլ ղրչ.	
Պաղդայ օդդա վրչ.		Թրիէսթէ	100
Անատօլու սէրթ	58-59	Բուս	92
» » Ղնձի	56-57	Գահվէ 100 օդ.	5⅗–6⅗ ղր.
Ռէ՝չուվալ ղրչ.		Փէրճէմ չուվալը ղրչ.	
Գըրմա պիրինճի	98-114		88–92
Վարնա	109-112	Մըսըր	115
Մարսիլիա	93-113	Բանկոն	48
Սէֆթ օդդա վրչ.		Րիզոն ֆր.	140-160
Անատօլու Սվա	–	Ճախան	140-160
« Ս.	–	Կաշ չիֆթի Թէնէկ. ղրչ.	
Մէրսին քիլէ ղրչ.	34½	Բուս, վիսայամըզ իչին	28
Ճասուլա 100 օդդա		Թէֆթիչ օդդա ղրչ.	
Սէլանիք	200-210	Լէվանթէ, Նօղ.	17½–18½
Թրապզոն	135-140	Նէհ՝ա օդդա ղրչ.	
Նէֆհոտա օդդա վրչ.		Անատօլ. դըրմա	4¾
Պալըքէսիր	65	Փամ՝ք. Հալէպ օդ.	
Անատօլու	57½-58	Ատանա	6½=6¾
Սաամ օդդա վրչ.		Ա՝ֆյոն օդդա ղրչ.	
Մէրսին	115-116	Պալըքէսիր Գարա հիսար	140-145

Կ. Ի. վիրքէթինին տուա՝ մէհլիսի հարըն Գում-դամիուտա Տօսթլարըն Ի՝թաէթխանէսինտէ տա-լամուբդա սա՝աթ 7.30տա ին՝իգատ էաէհէք տիր։ Իւսկիւտար 8։